

49. ČÍSLO / VII. ROČNÍK

7 Kč (8,50 Sk)

5. PROSINCE 1999

Z obsahu:

**Katolíci Asie umějí
být pevní a věrní**

Jan Pavel II.
při gen. audienci
17. 11. 1999
– strana 2 –

**Maria – vzor ženy
a obraz Církve**

Prof. dr. Leo
Scheffczyk
– strana 4 –

Maria a žena

Alma von
Stockhausen
– strana 5 –

**Mluví Církev
jen o sexu?**

– strana 6 –

**Milované,
nebo nenáviděné,
ale v každém
případě známé**

– strana 8 –

**In memoriam
Josefa Luxe**

Zápas s egoismem
je svědectvím
pro Krista
– strana 13 –

Číhošť?

– strana 14 –

Katolíci Asie umějí být pevní a věrní

Toužím dnes zdržet se u návštěvy, kterou jsem uskutečnil v minulých dnech v Indii a v Gruzii. Vracím-li se k této cestě, nabízí se mi tak příležitost, abych poděkoval především nebeskému Otci, skrze něhož a od něhož je všechno (Žid 2,10). S jeho pomocí jsem se mohl vyrovnat s tímto úkolem své služby evangeliu a věci jednoty křesťanů.

V New Delhi podepsána a promulgována apoštolská post-synodální exhortace Církve v Asii

První zastávkou na této mé pouti bylo město New Delhi v Indii, abych zde podepsal a promulgoval apoštolskou post-synodální exhortaci *Církev v Asii*, do které jsme shrnuli ovoce úsilí a návrhů zvláštního biskupského synodu Asie, který se konal v Římě v roce 1998. Indie je kolébkou antických kultur, náboženství a duchovních tradic, které stále formují život milionů lidí v sociálním kontextu, který po staletí charakterizuje vysoký stupeň vzájemné tolerance. Křesťanství, které představuje významnou součást těchto dějin mírumilovných vztahů, je zde přítomno, pokud jde o křesťany jižní Indie, již od kázání samotného apoštola Tomáše.

Živá touha Církve po dialogu s příslušníky všech náboženství

Dnes je tento duch vzájemné úcty v některých směrech v obtížích, a proto bylo důležité znovu potvrdit živou touhu Církve po plodném dialogu mezi stoupenci všech náboženství, který by vedl k obnově vztahů pochopení a solidarity ve službě celé lidské rodině.

Svoboda svědomí a svoboda v praktikování náboženství jsou základní lidská práva

Synodální dokument *Církev v Asii* nám pomáhá pochopit, že tento mezináboženský dialog a poslání Církve šířit evangelium až na sám konec světa se nevyklučují, naopak doplňují. Z jedné strany hlásání evangelia spásy Ježíše Krista je třeba uskutečňovat v hluboké úctě ke svědomí těch, kteří naslouchají, a v úctě ke všemu, co dobrě-

ho a svatého je přítomno v kultuře a náboženské tradici, ke které oni náležejí (srov. Nostra aetate, 2). Na druhé straně svoboda svědomí a svobodné praktikování náboženství ve společnosti jsou základní lidská práva, která mají své hluboké kořeny v hodnotě a důstojnosti vlastní každé osobě, jak to uznávají mnohé dokumenty a mezinárodní dohody včetně Všeobecné deklarace lidských práv.

S živou radostí vzpomínám na mši svatou, kterou jsem slavil s četnými biskupy Indie a z tolika asijských zemí na stadionu Jawaharlala Nehrua v neděli 7. listopadu. Děkuji ještě jednou arcibiskupovi Alanu da Lasticovi a arcidiecézi v Delhi za organizaci slavné liturgie, která se vyznačovala živou a zbožnou účastí oživenou pečlivě vybranými zpěvy a pestrými tanci podle místní tradice. Téma mše svaté bylo: »Ježíš Kristus, pravé světlo světa, se stalo tělem na území Asie«. Při této eucharistické slavnosti katolické společenství Indie reprezentovalo v určitém smyslu všechny asijské katolíky, jimž jsem odevzdal apoštolskou post-synodální exhortaci *Církev v Asii* jako průvodce pro jejich duchovní růst na prahu nového milénia. Jsem si jist, že díky milosti Boží dokážou být pevní a věrní.

Hold svědectví Církve v Gruzii. Budovat nové body pro styky s křesťany

Druhým cílem mé cesty byla Gruzie, abych oplatil návštěvy, které předtím vykonali v Římě prezident Ševarnadze a Jeho Svatost katolikos-patriarcha celé Gruzie. Bylo mým horoucím přáním vzdát poctu svědectví, které Církev v Gruzii vydá-

vá po dlouhá staletí, když buduje nové body pro styky křesťanů tak, aby počátkem nového křesťanského tisíciletí mohli společně usilovat, aby evangelium bylo hlášáno jedním srdcem a jednou jedinou duší.

Velké výzvy ekonomické a sociální v zemi, která má třítisíciletou historii a teprve nedávno získala nezávislost

Gruzie prožívá důležité období. Zatímco se připravuje na oslavu 3 000 let své existence, v souvislosti se znovunalezením své samostatnosti má před sebou velké úkoly ekonomické a sociální. Je tedy povolána, aby se s nimi odvážně vyrovnala a mohla se stát spolehlivým členem Evropské unie. Křesťanská Gruzie má za sebou tisíciletou slavnou minulost, která má počátek ve čtvrtém století, kdy svědectví jedné ženy – sv. Niny – přivedlo krále Miriana a celý národ k obrácení ke Kristu. Od té doby zde byla kvetoucí mnišská tradice, která zanechala v zemi trvalé památníky kultury a náboženské architektury, jako je katedrála v Mtsketě, kterou jsem mohl navštívit v doprovodu katolikose-patriarchy, s nímž jsem prožil osobní srdečné setkání.

Nyní po období sedmdesátiletého komunistického útisku, během kterého mnozí pravoslavní a katolíci mučedníci vydali svědectví o své víře, malá a horlivá katolická komunita na Kavkaze stále více posiluje svůj život a své struktury. Radost, s jakou jsem se setkal mezi kněžími, řeholníky a laiky, kteří se v neočekávaném počtu shromáždili na mši svaté na stadionu v Tbilisi, vybudovaném jako znamení bezpečné naděje pro budoucnost Církve v celé zemi.

Setkání s touto církví v kostele sv. Petra a Pavla v Tbilisi, jediném katolickém chrámě, který zůstal otevřen v období totalitarismu, byl obzvláště radostnou příležitostí. Modlím se, aby katolíci v Gruzii byli vždy ochotni přinést svůj zvláštní vklad k budování své vlasti.

Lidský duch spěje k pravdě a svobodě

Chvilí intenzivního zamyšlení bylo setkání s lidmi ze světa kultury, vědy a umění, kterému předsedal prezident Ševarnadze a kterého se zúčastnil také katolikos-patriarcha, při zamyšlení nad zvláštním posláním Gruzie jako křižovatky mezi Západem a Východem. Jak jsem připomněl v průběhu tohoto setkání, století, které se schyluje k závěru, je poznamenáno mnoha stíny, ale je obdařeno také světly, stává se svědectvím nepřemožitelné síly lidského ducha, který dokáže triumfovat díky neuhasitelným tužbám člověka po pravdě a svobodě.

Marii svěřuji Církev v Asii a na Kavkaze

Děkuji civilním úřadům v obou zemích, které se vynasnažily, aby tato moje návštěva byla prospěšná a klidná. S pohnutím v duši a s vděčností myslím na biskupy, kněze, řeholníky a laiky v Indii a v Gruzii a uchovávám si na všechny nezapomenutelnou vzpomínku.

Marii, Matce Církve, svěřuji ty, se kterými jsem se mohl setkat; jí poručím Církev v Asii a na Kavkaze »v plné důvěře v její sluch, který vždy naslouchá, a v její Srdce, které vždy přijímá, v její přimluvu, která nikdy nezklame« (Eccl. in A., 51)

L'Osservatore Romano
18. 11. 1999, překlad -lš-

Proroci milosrdenství

Zamyšlení nad nedělními
liturgickými texty

Já posílám posla před tvou tvář

Opět jsi pokročil o jeden týden v přípravě na vytoužený příchod Vykupitele, který má přijít, aby *mocným ramenem shromáždil své stádo*. V dnešních čteních můžeš najít odpověď na aktuální otázky, o kterých se mnoho mluví a které zajímají i tebe.

Jistí lidé jej obviňují z otálení. Zdá se jim, že již dlouho po něm marně volají. Jeho příhod však nelze uspišit netrpělivostí ani pouhým voláním. Čekáme a spoléháme na Boží zásah. *Jistě je jeho spása blízko těm, kdo se ho bojí.*⁽¹⁾ *Mluví o pokoji pro svůj lid a pro své svaté.*

Jsmo však dostatečně připraveni na jeho příchod? To, na čem Pánu nejvíce záleží, je náš nejvyšší prospěch. A ten spočívá podle jeho vůle v tom, aby se *všichni dali na pokání*. Příliš jsme se od něho vzdálili a z naší zpozemštělé mysli se povážlivě vytrácí i ta naše nedostatečná představa jeho dokonalosti a svatosti. Kdyby vyhověl ihned naší nedočkavosti, neobstáli bychom při jeho příchodu před jeho tvář.

Není to ON, kdo váhá s příchodem, ale jsme to my, kdo váháme otevřít mu dokořán cesty svým úplným obrácením. To je důvod, proč neustává posílat své posly. *Všude po světě je slyšet jejich hlas, až na konec světa jejich slova.*⁽²⁾ Nediv se, že slyšíš opakovat ze všech stran stále totéž. Je to pro naši spásu, že tento hlas zní tak dlouho, dokud nebude vyslyšen. Proto nestačí uslyšet, je třeba uposlechnout. I když my jsme netrpěliví z jeho trpělivostí, ON svou trpělivost s námi neztrácí.

Říká ústy apoštola Petra zcela jednoznačně, že jeho příchod může uspišit jediné náš *svatý a zbožný život*. Co znamená svatost a zbožnost? Naše skutečné obrácení má konečně zastavit ten obrácený řád: snažili jsme se Boha přizpůsobovat svému obrazu, ale nyní my musíme obnovit sebe podle Božího obrazu. To znamená hledat dokonalou shodu s jeho božskou vůlí. Myslíš, že se shoduje s jeho vůlí takové přání, aby již přišel a očistil svět od všech, kteří se ti protíví pro svou hříšnost, a vytvořil tu prostor jen pro spravedlivé? A odkud bereš jistotu, že se řadíš mezi spravedlivé? Nevylučuje tě právě taková představa z jejich počtu?

Čím obtížnější ti připadá úděl žít uprostřed bezbožných, čím více jsi nešťastný,

že i kolem tebe *všichni pobloudili, a nikdo nedělá dobro*,⁽³⁾ tím více by sis měl uvědomovat, jaký je tvůj podíl na tom smutném stavu. Neměli právě z tvého svatého a zbožného chování poznávat, jak svatý a dobrý je Bůh? Jak mají poznávat jeho slitovnost ti, kteří jej nepoznali, když ti, kteří jej znají, se dovolávají jen jeho moci a síly?

Pán chce zvítězit a *obnovit tvář země*,⁽⁴⁾ nikoliv však silou, bude to vítězství jeho Srdce. On nechce vystoupit jako nelítostný soudce, ale jako *Pastýř, který pase své stádo, ve svém klínu nosí beránky a s šetrností vodí březí ovečky*.

Zdá se ti nemožné, aby bylo láskou přemoženo a proměněno všechno to zlo, které všude kolem tak bezostyšně bují? Pak jen sám sobě dokazuješ, jak málo znáš svého milostivého Pána. Jen se podívej lépe na sebe. Neosvědčil snad moc své slitovnosti, když tě přivedl k sobě? Jak málo poznáváš, odkud tě Pán k sobě pozvedl! Jen si nemysli, že ty sám, i při své dosavadní malátnosti a vlažnosti, jsi menší zážrak milosti než obrácení těch, jejichž zatvrzelost ti připadá nepřekonatelná.

Tvá nedůvěra v Boží lásku začíná a pokračuje i v tobě, když se nechceš světit láskyplné moci svého Pána. Myslíš, že už jsi prost zatvrzelosti? Ježíš tě tak dlouho a marně volá, abys mu dovolil ji překonat: je to zatvrzelost pohodlné prostřednosti, která ho nechce naléhavě prosit, aby tě učinil svým svatým. Proč mu neuvěříš? Vždyť je to podmínka, aby tě mohl učinit nástrojem své milosti.

Co způsobilo, že tolik lidí přichází za Janem na poušť? Jeho slova nezní lichotivě, nikomu se nepodbízí, a přesto *celá judská krajina přichází, aby se vyznávala ze svých hříchů*. Mnohem dříve, než otevřel ústa, která vyzývají k radikálnímu rozchodu s dosavadním způsobem života, sám se s takovým životem rozešel. Celý jeho zjev vzbuzuje neodolatelnou úctu nejen k jeho osobě, ale také k vůli Nejvyššího. To ON sám tak výmluvně promlouvá z bytosti, která se mu zcela a bezvýhradně zaslvětila.

Proměna světa začíná u tebe. Nech se proměnit, abys uvolnil cestu milosti pro sebe i pro svět. Je čas *probudit se ze spánku*. *Vždyť jsi v boji proti hříchu ještě nekladl odpor až do krve.*⁽⁵⁾

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ resp. žalm 85; ⁽²⁾ Řím 10,18;

⁽³⁾ Ž 14,3; ⁽⁴⁾ Ž 104,30; ⁽⁵⁾ Žid 12,2.4.

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 40,1–5.9–11

Těšte, těšte můj národ – praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, volejte k němu, neboť je skončena jeho robota, odčiněna jeho vina, vzal totiž z Hospodinovi ruky dvojnásob za své hříchy. Hlas volá: „Na stepi připravte Hospodinovy cesty, v pustině urovnejte stezku našemu Bohu! Každé údolí ať se zvýší a každá hora a pahorek ať se sníží! Co je kopcovité, ať je nížinou, co je hrbolaté, ať je rovinou! Zjeví se Hospodinova velebnost; každé tělo uzří jeho spásu. Hospodinova ústa to řekla.“ Vystup na vysokou horu, Sióně, který hlásáš radostnou zvěst, mocně pozdvihni svůj hlas, Jeruzaléme, který hlásáš radostnou zvěst! Neboj se, nahlas řekni judským městům: „Hle, váš Bůh! Hle, Pán, Hospodin, přichází v síle, jeho rámě mu dává vládu. Hle, u sebe má svou mzdu, před sebou má svůj zisk. Jako pastýř pase své stádo, svým ramenem je shromáždí, ve svém klínu beránky nese, ovce s mláďaty pomalu vede.“

2. čtení – 2 Petr 3,8–14

Jednu věc, milovaní, nesmíte přehlédnout: že je u Pána jeden den jako tisíc roků a tisíc roků jako jeden den. Ne že by Pán otálel splnit to, co slíbil, jak ho někteří lidé obviňují z otálení, ale je k vám shovívavý, protože nechce, aby někdo zahynul, naopak chce, aby se všichni dali na pokání. Ten den Páně však přijde jako zloděj a tehdy nebesa náhle s rachotem pomínou, živly se stráví žárem a země i všecko na ní bude souzeno. A tak všechno vezme za své. Jak vám proto musí ležet na srdci, abyste žili svatě a zbožně a tak očekávali a urychlovali příchod tohoto Božího dne, kdy se nebesa stráví v ohni a živly rozplynou v žáru. Ale my čekáme – jak on to slíbil – nová nebesa a novou zemi, kde bude mít svůj domov spravedlnost. Když tedy na to musíte čekat, milovaní, horlivě se snažte, abyste byli před ním bez poskvrny a bez úhony v pokoji.

Evangelium – Mk 1,1–8

Začátek evangelia o Ježíši Kristu, Synu Božím: Je psáno u proroka Izaiáše: „Hle, já posílám svého posla před tebou, on ti připraví cestu. Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!“ Když Jan Křtitel vystoupil na poušti, hlásal křest pokání, aby byly odpuštěny hříchy. Vycházel k němu celý judský kraj a všichni jeruzalémští obyvatelé, dávali se od něho křtít v řece Jordánu a přitom vyznávali své hříchy. Jan nosil šat z velbloudí srsti a kolem boků kožený pás. Živil se kobyly a medem divokých včel. (Jan) kázal: „Za mnou už přichází mocnější, než jsem já; ne jsem hoden, abych se sehnul a rozvázal mu řemínek u opánek. Já jsem vás křtil vodou, ale on vás bude křtít Duchem svatým.“

Maria – vzor ženy a obraz Církve

Maria má svým panenským mateřstvím a plností milosti jako věrná Pomocnice Kristova trvalý význam jako vzor pro všechno opravdu lidské a křesťanské. Proto Pavel VI. ve svém apoštolském listě »Marialis Cultus (2. 2. 1974) uctívá Pannu Marii nejen jako »Kristovu dokonalou učednici« (35), ale vyzvedl ji především jako »jedinečný vzor pro postavení ženy« (36) v povědomí času.

Katolická víra si byla vždy vědoma, že ženě přísluší jak v řádu stvoření, tak v řádu vykoupení mimořádný význam. Žena je totiž svým od Stvořitele ustanoveným napětím mezi pohlavími pólem niternosti a hloubky, principem početí a schopnosti přijímat, je silou skrytosti, pokory, duchovnosti a mateřství ve světě. Kde se tato síla a tato schopnost lidstva vytratí, třeba zcela bezrozdílným přirovnáváním ženy k muži, tam je porušena rovnováha sil v kosmu, tam dojde k zhoubné nadvládě mužského principu s jeho tvrdostí, jeho intelektuální dravostí, jeho úsilím o moc, s jeho chladnou vypočítavostí a tím k porušení duchovně-duševní rovnováhy sil, což musí být lidstvu jedině ke škodě.

Vždy jsme si byli vědomi pravdy, kterou kdysi básník Jeremias Gotthelf oděhl těmito slovy: »Blaho národa závisí více od vlády ženy, než si to muži uvědomují.« Proto také za všech dob je důstojnost ženy normou a měřítkem důstojnosti člověka. Lidstvo by muselo samo o sobě zahynout, kdyby přestalo uznávat a vidět hodnotu čistého ušlechtilého ženství. Ale kde vzít toto měřítko, jestliže již jednou bylo ztraceno?

Ale kde vzít toto měřítko čistého ženství, jestliže již jednou bylo ztraceno?

V Ženě, která byla Matkou Ježíše Krista a současně zůstala Pannou, udržely se tyto hodnoty ve své čistotě a neposkvrněnosti. Maria je a zůstává svým panenským mateřstvím vzorem dokonalé ženy. Je to vlastně to nejhlubší, co může být řečeno o ženě v řádu spásy: Ona má

svými jedinečnými schopnostmi a přičiněním přispět ke spáse lidstva!

Jak nesmírná je to úloha, která takřka překračuje síly jednotlivce. Ale Maria jako dokonalá plnost ženy dává zde stále nové a nové impulzy, které i v dnešní době činí nemožné možným, jestliže zůstaneme otevřeni pro její podněty.

Maria je věčnou ženou, která se svou ženskou odevzdaností a ochotnou připraveností stala pomocnicí Vykupitele.

Jako žena a svým bytím a konáním jako Matka a Panna je Maria podle nejstarší tradice Církve pozdvižena za vzor Církve, která svými panenskými a mateřskými rysy představuje odraz Panny a Matky Marie.

Maria jako obraz Církve

Tento prastarý Mariin rys vytyčil pro Církev Západu poprvé sv. Ambrož (+397) slovy: »Maria typus ecclesiae«. Tím rozuměl sv. Ambrož především toto: Panenské mateřství Mariino se v Církvi opakuje, neboť Církev vždy znovu opakuje panenské početí z Ducha svatého a rodí nové Kristovy údy.

Z tohoto hlediska v Církvi nikdy nevymizela idea, že v Marii je možno rozpoznat Církev, že celá Církev je ustavena mariánsky a dělá plně jen to, co Maria sama učinila. Tak je možno vztáhnout místo z 12. kapitoly Zjevení na Marii. Na přelomu 8. a 9. století říká k tomu Alkuin z Yorku ve svém komentáři k Apokalypse: »Žena oděná sluncem je blahoslavená Panna Maria... Ale v ní poznává-

me celý lidský rod – a tím je Církev. Neboť ona je nazývána ženou nikoliv pro slabost svého pohlaví, nýbrž proto, že denně plodí nové národy, z nichž je budováno obecné Kristovo Tělo.«

Tento předobrazný Mariin charakter pro Církev posílil Pavel VI. v souvislosti s 2. vatikánským koncilem novým akcentem: Jako prvotní buňka Církve, jako její zástupkyně na samém počátku a jako její dokonalé představení je Maria obdařena titulem »Matka Církve«, který vychází z tradice. Tím má být zdůrazněno duchovní Mariino mateřství vůči všem věřícím, jak to bylo známo již Augustinovi, když říká, že »Maria je zřejmě duchovní Matkou i Kristových údů, neboť svým láskyplným odevzdáním spolupůsobila, že se věřící v Církvi znovu narodili (De virgin., 6).

Co znamená tento předobraz a tato účinná jednota mezi Marií a Církví, můžeme lépe postřehnout při hlubším pohledu na tajemství Církve. Církev ve svém vnitřním pojetí představuje všechna spásná Boží ustanovení, která jsou určena k udržení a pokračování jeho vykupitelského díla. Církev je takřka jen jiný název pro onu »plnost Kristovu« – rozšíření nebo *pleroma Christi*, jak o něm mluví list Efezanům 1,23. První úkon tohoto Kristova naplnění se však uskutečnil v jeho zrození z Marie Panny. Proto Maria učinila již při prvním zakládání Církve něco, co nemohlo být na samém počátku učiněno skrze všechny, nýbrž zástupně pouze skrze jedinou Ženu. Maria přijala tím, že porodila Krista, zakládající význam pro Církev. Byla tím svým způsobem pozdvižena i na zástupkyni Círk-

ve a celého lidstva. To má další důsledky, že Maria jako jediná nese na sobě charakteristické vlastnosti a vykonává činnosti, které vyznačují Církev jako celek a které ona činně uskutečňuje. Maria je tedy první a současně jedině možné uskutečnění Církve.

To ovšem znamená: Jestliže Církev představuje konečný cíl všech božských ustanovení spásy, jestliže v sobě ztělesňuje pojem všech spásonosných Božích činů, pak není možno se dívat ani na Mariinu osobu, ani na její osobní činy a vyznamenání z čistě individuálního hlediska. Pak nic na Mariině osobě ani na jejích osobních vlastnostech neexistuje jen kvůli ní samotné. Pak září ze všeho, čím je Maria, jaké má vlastnosti a co všechno vykonala, tajemství Církve.

To je možno zdůraznit v jednom rysu: v Mariině panenství. Jistě, má svůj smysl rozjímat o tomto rysu jako o ryze individuální vlastnosti. Neboť jistě není bez významu, že Bůh na důkaz své suverenity a nezávislosti svého jednání na vnitřních kosmických silách učinil Matkou Mesiáše Pannu. Ale kdybychom zůstali jen u tohoto individuálního smyslu, demonstrovalo by to jen Boží moc a vyvolení jednoho člověka. Hned však by vyvstala pro myslícího věřícího otázka: K čemu bylo zapotřebí takové demonstrace? Ta má svůj vymezený smysl, ale

Maria a žena

Bohem stvořenou bytost ženy – VIRGO MATER – nemůže hřích zničit, ale může ji přivést do krajní tísně. Historie dědičného hříchu byla zrušena v NEPOSKVRNĚNÉ. Ona je obrazem nového stvoření. O felix culpa – ó obdivuhodná vina, která nám darovala tak obdivuhodonou nápravu! Bůh obnovuje dějiny své zneužitě lásky k lidem novou velkou nabídkou lásky: Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo dává svůj život za své přátele. – Bůh bere dluh za hřích – smrt – na sebe a volí si Pannu Marii, nevěstu Ducha svatého, za svou Matku.

Maria, druhá Eva, je jako Matka Boží prototyp všech žen. Na ní se ženství stalo nadčasově příkladné. Její panenské zasvěcení Bohu, její FIAT je předpokladem pro její mateřství. To platí zásadně pro všechny ženy. Jen ve spojení s Bohem může přijímat manžela a od Boha darované dítě. Ochota k početí u ženy – stát se materií ženství – ex Maria virgine – neznámá vůbec pasivitu vůči aktivitě muže, nýbrž znamená obojí: rozhodné sebeodevzdání jako umožnění nejvyšší aktivity: zrození bohočlověka – společně z Boha a člověka vznikající novou lidskou bytost.

Virginitas – panenství – nerozdělené soustředění v Bohu – je trvalým určením každého mateřství: duchovního i tělesného. Sv. Editha Steinová nazývá panenství, mateřství a snoubenectví nerozdílnou trojicí vlastností ženské duše.

Skrze Marii a s Marií jsou všechny ženy zvláštním způsobem spojeny s Duchem svatým. Duch svatý je jako svazek lásky mezi Otcem a Synem uvnitř Trojice označován za plod vzájemného odevzdání mezi Otcem a Synem. Jako osoba, která zvláštním způsobem vyjadřuje Lásku ve vnitrotrojční výměně, je zvláštním způsobem vlit do našich srdcí (Řím 5,5). On to je, skrze něhož nám Bůh primárně sděluje svou lásku.

Žena jako kněžka?

Svou Matku, skrze kterou uskutečnil Ježíš své dílo vykupení, nečinil Skálou, ale Srd-

cem své Církve. Matka Boží je jako Matka Kristova také Matkou kněží. Ona není totéž, není také kněžkou. Stojí nad kněžskými, nakolik umožňuje kněžství. Maria daruje kněžím svého Syna, aby mohli jakožto muži *in persona Christi* přinášet oběť Kříže. Muž představuje Krista a žena představuje Ducha svatého, skrze něhož přijímáme cestu k věčnému Otcí. Ženy nevykonávají totéž co muži, nýbrž zmocňují muže k jejich úradu.

Služebný charakter vykupující lásky

Editha Steinová upozorňuje na to, že jmění lásky u ženy je třeba rozumět v následování Matky Boží: *Hle, jsem služebnice Páně* je jako připravenost ke službě. Služba druhým je i odpovědí na pyšné sebevědomí autonomie hříchu. Poslušná služba Virgo mater – *Kdo činí vůli mého Otce, ten mě miluje* – se zřiká zaměřenosti na sebe, která jako dědictví hříchu si všimá druhého jen jako objektu vlastního sebeuspokojení. Služba druhým má mnohoznačný charakter, například výchovu či vzdělávání dospívajících. Jak říká Editha Steinová, žena má »dar žít se do cizího duševního života a cizích cílových představ a přivádět je k rozvoji«.

Protože žena má Bohem darovanou schopnost srdcem pojmut jedinečnost druhého člověka, na rozdíl od srovnávacího a především rozumového poznávání muže, je povolána zvláštním způsobem k následo-

vání Matky Boží ve výchově a vzdělávání. Může pomáhat nést kříž pokorné nemoci a počinající slabosti...

Kristus přijímal od Marie zpět nejen spolu se svou božskou přirozeností i přirozenost lidskou, ale dává se od své Matky vzdělávat a vychovávat! Bůh, věčná moudrost, se dává vést a vychovávat od ženy, nikoliv od farizeů v chrámové škole.

To je tajemství lásky, která se těší ze společnosti toho druhého, že mu může naslouchat, svěřovat se mu. Jak velkého daru vcítění, jaké služebné poslušnosti bylo zapotřebí, aby bylo možno vychovávat věčnou Moudrost, resp. doprovázet Bohem od věčnosti myšlenou a pro věčný život učiněnou dětskou duší od mateřského lůna.

Mateřskou výchovu dítěte v bezpečí rodiny nemůže nahradit žádná mateřská škola nebo škola nejrůznějšího druhu. Vzdělávání matkou musí být základem každého pozdějšího rozumového vzdělávání. Dítě se musí učit odhalovat pravdu, dobrotu a krásu věcí jako zjevení Boží, darované lásky, na jejímž základě je možno pochopit smysl věčného bytí: život s Bohem a s druhými lidmi.

Kardinála von Galena se zeptali, kde se naučil té teologii, která jej tak uschoptila k odporu proti Hitlerovi. Odpověděl: »Na klíně své matky!« Jeho matka nebyla žádnou učenou profesorkou teologie, nýbrž hluboce věřící ženou modlitby, která svým dětem svou službou lásky

neumožňuje poznat žádný další význam, který by se vztahoval na celé lidstvo, a tím samozřejmě i na každého jednotlivce.

Z hlediska výrazně církevního vypovídá naopak Mariino panenství toto: I Církev je povolána k panenství, chce-li splnit své zprostředkování svěcení Bohem. Pro společenství to znamená především: Pán je povolal k nadpřirozené víře, k zachovávaní čistoty této víry a k úplnému sebeodevzdání Pánu.

Podle sv. Augustina musí se však takovéto eschatologické zasvěcení i plně tělesně konkretizovat, to znamená skrze tělesné panenství a panictví některých jejích členů a stavů. Jinak bychom Marii jako prototyp a obraz Církve nebrali vážně.

Z tohoto hlediska nejde v učení o Panně Marii pouze o vyzvednutí jedné postavy. Jde

Maria je pozdvížena i na zástupkyni Církve i celého lidstva.

spíše o poznání i o výstavbu celé Církve a konečně o postavení celého lidstva před Bohem. Z hlediska dějin spásy a z hlediska Církve nemůže být Maria mylně chápána jako »bohyně nebo postavena po boku Vykupitele jako další vykupitelka. Má své místo v Církvi a mezi vykoupěnými, i když jako její první vykoupěný úd. To není málo a má to pro sebeuskutečnění Církve jedinečně silné impulzy.

Takový impulz přichází pak především ze závěru Mariina života, z jejího nanebevzetí a oslavení. V nanebevzaté Marii dosahuje již Církev svým vrcholem do nebeské vlasti. Ve svém nejvyšším údu je již v cíli. V této jistotě získává nejen na bezpečné jistotě své víry a své naděje na konečné naplnění, ale získává i v oslaveném obraze sílu a milost pro své dočasné putování ke konečnému cíli.

Podle Kirche heute 9/96
Překlad -Iš-

otevřela nejen rozum, ale i srdce vůči onomu Bohu, pro kterého se vyplatí statečně nastoupit následování i cestou kříže. Odvahu zasadit se za poznanou pravdu daruje pouze láska! Jen láska umožňuje tak poznávat podstatu věcí, že jsem schopen odpovídat při osobním vyzvání.

Slavná norská spisovatelka Selam Laferlöfová se ptá, odkud se u ní, u dítěte chudé pradleny, vzalo tak velké nadání. Poukazuje na večerní rozhovory se svou babičkou, která jí svým vyprávěním dala poznávat divy světa.

Kdyby dnešní velkolepé vzdělávání neodcizovalo matku jen pro povolání, nýbrž se proměňovalo ve službu dítěti, vedlo by vzdělání žen k posilování, a nikoliv k rozrušování rodiny, církve a státu, jak to žádá kulturní revoluce.

V té míře, v jaké se může dítě podílet na radosti, s jakou se matka zasazuje o pravdu, dobro a krásu stvoření, bude také ochotno dát se do služeb stejných hodnot a naučí se tyto samovolné podněty s úctou rozvíjet.

Jako paní domu, narozdíl od muže, který přejímá především vnější služby, může žena uprostřed odcizení ztraceného ráje vytvářet pro manžela a děti kousek domova nesobeckou, k Bohu zaměřenou láskou. Může být něco krásnějšího než možnost připravovat druhým hledajícím lidem svým pochopením a soucitem ostrov bezpečí, být pro ně branou k nebeskému Jeruzalému? Není to smysl vtělené Lásky, zabydlet se v bytě, spolu sto-

lovat a posilovat se na společné pouti k věčné vlasti?

Maria jako Spoluvykupitelka a Prostřednice milosti

Maria provází s ostatními ženami Ježíše pod kříž. Láska, zaměřená na druhou osobu a nesená přítomností Ducha svatého, je silná jako smrt. Ježíš umírá a prožívá vnější opuštěnost – Můj Bože, proč jsi mě opustil – uvnitř své Matky. Je jí položen zpět do jejího klína.

Matka jako žena živých je nejen tou, která počne živé, ale která je může provázet až do smrti, k prahu věčného života. Pomoc umírajícím, kterou nám ukazuje Matka Tereza z Kalkaty, je rozhodující službou lásky, skrze ni může být otevřen, anebo také na věky uzavřen návrat k Bohu!

Zmrtvýchvstalý Ježíš se nejdříve ukazuje své Matce a ostatním ženám, nikoliv svým učedníkům. Ony jsou prvními svědky jeho zmrtvýchvstání. Proč? Protože tyto ženy, a především jeho Matka, jej nejvíce milovaly. Jenom láska může vydávat pravé svědectví.

Pán dělá kněze svým zástupcem a dává nám v něm vidět sebe. V Marii nevidíme Pána, ale vždy ji vidíme po boku Pána. Maria nepředstavuje Pána, nýbrž provází jej.

Maria stojící vždy po boku Kristově, je Spoluvykupitelkou a Prostřednicí milostí nikoliv skrze sebe, nýbrž skrze lásku k Bohu, která chce být nejen pro sebe, ale vždy také pro druhé a s druhými.

Ve spojení s Matkou Boží je každá žena povolána, aby byla silou Boží přítomné pomoci jako matka živých: duchovně anebo tělesně prostřednicí všech milostí nynějšího i budoucího života. Gratia supponit naturam – milost předpokládá přirozenost, bez FIAT služebné lásky není zde žádný spojovací bod pro božské dary.

Překlad -lš-

Mluví Církev jen o sexu?

»Vůbec nejsem hrdý na posedlost církve sexualitou. Způsob, jakým se v církvi mluví o sexu, množství energie, času a prostoru, který je tomuto tématu věnován, vytváří dojem, jako by bojovný, ultimativní a důsledně podezřívavý postoj k této oblasti lidského života byl tím hlavním, čemu se má církev věnovat. Jako by církev neměla na práci lepší věci. Jsou snad tvrdost srdce a jiné vážné prohřešky proti lidskosti prkotinou? Nemohu zapomenout na chvíli, kdy se mě nejmenovaný kněz při svátosti smíření poněkud netrpělivě vypytl: „A co šesté přikázání, jak jsi na tom se šestým přikázáním?“ (J. Greš, 29, šéfredaktor Anno Domini, AD 11/99)

Je stále více těch, kteří nepřipouštějí, že existují objektivně platné závazné zásady, které omezují nebo usměrňují sexuální chování. Člověk se má řídit podle svého vlastního úsudku. Jakoukoliv zdrženlivost pokládají za protipřirozenou, a tedy takřka nemožnou.

K liberalizaci sexu došlo především díky hnutí mládeže v USA v 60. letech a odtud se »sexuální revoluce« převalila přes celý západní svět. Sex byl vytržen ze svých přirozených souvislostí a celá společnost byla vystavena přívalu podnětů, které se dotýkají sexuální sféry od erotizované reklamy až po nejhrubší pornografickou produkci a zábavu. Sexuální ukájení se pokládá jakoby za právo a nárok, který může člověk uspokojovat, kdy chce a jak chce.

Tato zvrácená mentalita je v dnešním především západním světě takovou samozřejmostí, že mnoho katolíků, laiků i duchovních, se domnívá, že šesté a deváté přikázání nemůže být přijímáno tak jak dříve, a z jejich svědomí se vytratila schopnost rozlišování dobra a zla.

Pro mnoho lidí se stalo opravdu velmi obtížným, ne-li nemožným, uložit si v tomto směru omezení, jaké požaduje mravní řád, jehož poslední zastánkyní je katolická Církev. Sebekázeň a sebeovládání, které vyžadují určité oběti a omezení, se staly víc než nepopulární, a zatímco z oblasti sexu se všechna tabu vytrácejí, požadavek oběti a sebekázně se stal tabu i pro

nejednoho kazatele, především mluví-li k mladým lidem.

Jestliže se člověk zřiká nějakých hodnot, činí tak ve jménu hodnot mnohem vyšších a významnějších, než jsou ty, kterých se zřiká. Jedině dosažení těchto vyšších hodnot dělá jeho odříkání smysluplným. Sportovec, jak upozorňuje i sv. Pavel (1 Kor 9,25), který přísně dodržuje životosprávu, ukládá si tato omezení nikoliv proto, aby se ochudil, nýbrž právě naopak, aby získal mnohem více: stupeň vítězství.

Jestliže to lidé neumějí, jsou to především důsledky výchovy, která klade malý důraz na sebeovládání a na význam oběti a odříkání právě ve jménu vyšších a ničím nenahraditelných hodnot. Rodiče, kteří sami tyto hodnoty nemají před očima a řídí se především svým okamžitým pohodlím a prospěchem, slovem i příkladem od samého počátku vedou mladé lidi k pragmatismu, k hledání okamžitého prospěchu a nejlaicnějších forem radosti a uspokojení. Jestliže rodiče ukládají dítěti určitá omezení jenom tehdy, když je jim jeho chování nebo požadavky nepohodlné, dítě se záhy naučí chápat oběti a odříkání pouze jako nutné zlo, kterému je třeba se vyhýbat. Zatím je snáší a podrobuje se pouze pod nátlakem a s nelibostí, protože rodiče jsou v přesile, ale jakmile se naskytne příležitost, aby se z této bezmocnosti vůči nadvládě silnějšího vymanovalo, ihned tak učiní.

Matko! – Vzávej ji silně. – Naslouchá ti, vidí tě, možná že jsi v nebezpečí a s milostí svého Syna Ona, naše svatá Matka Maria, ti nabídne úkryt ve svém náručí a něžnost svého objetí; vzávej Ji a uvidíš, že tě posílí pro další zápolení.

Josemaría Escrivá

Rodičovský pragmatismus učí tak potomka odporu vůči vnější autoritě a tento odpor bude tím větší, čím nepohodlnější a vynucenější mu připadá toto omezování zvenčí. Jestliže má být dítě vedeno k sebekázni, která nutně představuje určitý stupeň sebeomezování a obětí, potřebuje postupně rostoucí uvědomění, že se tak děje v zájmu dosažení a zajištění vyšší cílové hodnoty a že tato cílová hodnota nezávisí na lidské libovůli, ale objektivně zavazuje stejně tak i ty, kteří je vychovávají a vedou. Dítě musí postupně poznávat, že autorita, kterou rodiče uplatňují, není jejich svévole, kterou si hájí jen své vlastní zájmy a pohodlí, ale že i pro ně platí stejný řád a stejné hodnoty, že jejich autorita je pouze součástí a aplikace Autority, která sleduje nejvyšší dobro všech lidí.

Jaká je to hodnota, která činí lidské odříkání a kázeň smysluplnými? Je to dobro a s ním spojená nejvyšší míra radosti v Bohu.

Výchova k osobní (a tím i k sexuální) zralosti začíná od samého počátku života výchovou k prožívání opravdové, hluboké a ryzí lidské radosti. Její podmínkou jsou správné a zdravé mezilidské vztahy v rodinném prostředí, založené na uvědoměle prožívané a pocíťované vzájemné lásce. První rudimentální pocit radosti je radost z pocitu, že jsem přijímán někým, kdo mě miluje a chce moje nejvyšší dobro. Tato opakovaná a stále silněji prožívaná radost vede k postupnému prohlubování vědomí vlastní důstojnosti, a to je důležitá podmínka dosažení osobní zralosti. Radost z takto přijímaného láskyplného obdarování probouzí dále v jedinci potřebu tuto láskyplnou a nezištnou přízeň nejen přijímat, ale prožívat a umocňovat také aktivně. Aby člověk mohl jednou v plné zralosti prožít milostné sebedarování, musí mít hluboce prožitou zkušenost

vnitřního duševního štěstí, jaké přináší člověku radost z darované radosti.

Schopnost člověka k lásce zraje do té míry, v jaké se přibližuje nezištnosti, s níž miluje člověka Bůh. Bůh nemiluje člověka proto, že je sám o sobě hodný lásky, ale činí jej láskyhodným tím, že jej miluje mírou nejvyšší, tedy tím, že jej tvoří. Boží láska je absolutně altruistická, je to ryzí dar určený lidské bytosti, která nemá možnost Bohu cokoliv dát, neboť všechno, co je a co má, má od něho. Proto pro lidskou osobu je pramenem nejvyšší, nejhlubší a nezkalitelné radosti radost z úplného a zcela nezištného sebedarování.

Člověk není pouhý živočich, je to duchovně-tělesná bytost a všechno, co prožívá, se vztahuje k člověku jako k celistvé osobě. Rozkoš, kterou s sebou přináší dar sexuality, není tedy záležitostí pouze tělesnou. Plná hodnota a míra sexuálního naplnění vyžaduje spojení duševní i tělesné radosti: teprve ve spojení s radostí z úplného sebedarování prožívá člověk plnost oné extáze radosti, jakou v sobě obsahuje dar lidské sexuality.

Nejvyšší a nejvlastnější hodnota daru sexuality však nespočívá jen ve vrcholné míře duševně-tělesné rozkoše, nýbrž ve skutečnosti, že tento dar člověka pozvedá k nepředstavitelné důstojnosti, neboť jej přivádí do bezprostředního společenství a součinnosti se samým Bohem při uskutečňování jeho vlastního tvůrčího aktu, o kterém jsme si řekli, že je aktem nejnezištnější lásky Otce Stvořitele. Bůh dává lidské dvojici sexualitu, aby napodobením Božího altruismu úplným vzájemným sebedarováním připravila Bohu příležitost uskutečnit dar života nové lidské bytosti, povoláné k věčnému životu a radosti v Něm samém. Tato nejvyšší důstojnost je také hlavním motivem vzájemné úcty mezi manželi.

Bůh dává tedy člověku možnost a právo, aby v obdivuhodné souhře se svým Stvořitelem svobodně spolupracoval a spolurozhodoval o bytí, nikoliv však o nebytí. Pro tuto součinnost tvora se svým Stvořitelem vymezil Bůh pevný řád, který má zajistit, aby život, který přijme svůj počátek, dospěl také k úplné zralosti a k cíli svého konečného určení. Proto se tento vznešený proces může uskutečňovat jen v pevném manželském svazku, který je přirozeným prostředím a zárukou bezpečí v dlouhodobém a náročném procesu zrání a rozvoje lidské bytosti. Bůh nezajišťuje lidské dvojici, která se k tomuto poslání zavázala posvátnou smlouvou, svou součinnost jen v okamžiku stvoření nového života, nýbrž chce provázet rodiče na celé jejich cestě a pro tuto svou trvalou pomoc povýšil jejich svazek na svátost jakožto zdroj trvalé milosti.

Jakékoliv svévolné vybočení z tohoto věčného a posvátného řádu, jakékoliv zneužití daru sexuality je tedy nejhrubší urážkou Boha, kterého si člověk dovoluje vykazovat z oblasti, kterou si připravil a vyhradil jako cestu svého láskyplného působení a své tvůrčí činnosti. Kde je uzavřena nebo jakkoliv narušena úplnost altruistického sebedarování, otevírají se hráze egoismu a sobectví.

Jestliže tedy Církev hovoří o sexualitě a znovu a znovu zdů-

razňuje odvěký Boží řád, do kterého je zasazena, nejen že nezanedbává tvrdost srdce a jiné vážné prohřešky, ale naopak předchází hlavnímu zdroji onoho sexuálního sobectví, které neklamně vede k tvrdosti srdce. Tato tvrdost srdce se nejtragičtěji projevuje svými negativními společenskými důsledky jako absence a následně neschopnost skutečné lásky, jako nesoulad a rozrušování partnerských vztahů ústící do rozvratů rodin a rozvodů, odmítání a vraždění nenarozených, neschopnost milovat vlastní děti, jejich týrání a pohlavní zneužívání. Velkým vykříčnickem tohoto egoismu, neúcty k životu a jeho počátku je neúcta ke stáří a vymírání celých národů.

Mladí katolíci by se neměli cítit dotčeni, když se jich zpovědník zeptá, jak jsou na tom v oblasti sexuality, ale právě naopak, měli by vyhledávat takové zpovědníky, kteří jim dokáží vyložit, v čem je hodnota, ale i závaznost křesťansky chápané a prožívané sexuality. Není to Církev, kdo ji přehnaně obhazuje, ale současná společnost, která ji ke své nesmírné škodě hanebně znesvěcuje a degraduje. Nadějí společnosti a nadějí Církve jsou uvědoměli a svatí mladí katolíci. To by mělo být prvořadým posláním časopisů určených mládeži.

Lubomír Štula

Milované, nebo nenáviděné, ale v každém případě známé

O 2. neděli adventní čteme začátek evangelia sv. Marka, které nás bude provázet o nedělich převážně části liturgického roku o Velkém jubileu. Markovo evangelium bylo již v prvním století v císařském Římě tak známé, že našlo svůj ohlas u nejednoho z tehdejších spisovatelů: jedni je parodovali, jiní obdivovali. Marta Sordiová nám podává o tom důkazy v rozhovoru, který připravil Stefano Maria Paci.

Markovo evangelium? Bylo napsáno v Římě již několik let po Kristově smrti, tedy kolem roku 50 na podkladě kázání apoštola Petra. Na teologických fakultách se hlásá názor, že evangelia neobsahují výpovědi očitých svědků, nýbrž že byla sestavena křesťanskými obcemi v dalších stoletích.

Markovo evangelium však v přímém rozporu s těmito názory bylo již v císařském Římě tak známé, že nacházíme u několika spisovatelů četné ohlasy: jedni je parodují, jiní o něm hovoří s obdivem a sympatiemi. Při čtení těchto spisů je nápadné, že ukřižování a potupné odsouzení se proměňuje náhle v triumf, když se tyto spisovatelé pokoušejí převést pohanské mýty na postavu Vykupitele, jako např. mýtus o Herkulovi. V r. 1800 byl objeven císařský edikt z Nazareta, připisovaný Nerovi, který se týká krádeže odsouzence z hrobu a byl podnětem k pronásledování křesťanů v Judsku, kteří údajně ukradli Kristovo tělo a hlásali jeho zrtvýchvstání. O tom všem hovoří profesorka Marta Sordiová z Institutu dějin starověku při Katolické univerzitě v Miláně.

Paní profesorko, co vyplývá z těchto výzkumů?

MARTA SORDIOVÁ: Často se tvrdí, že Řím poznal křesťanství až později. Podle běžné interpretace jednoho verše od spisovatele Svetónia ještě ani Klaudius nechápal, že Ježíš zemřel v Palestině, a císař žil v domnění, že se nachází v Římě. Podle této interpretace převládalo mínění, že v Římské říši panovala vágní a zmatená představa o tom, co je to křesťanství. Ale co nyní vykryštalizovalo a co boží prastará schémata, je skutečnost, že křesťanství bylo v 1. století v Římě nejen velmi známé, a to intelektuálům i na císařském dvoře, ale že se dokonce těšilo v určitých kruzích sympatiím a obdivu.

Co je důvodem k tomu, že bylo pojednou učiněno tolik objevů o přítomnosti křesťanů v Římě v 1. století?

SORDIOVÁ: Podnětem byl nálezný fragment 7Q5, který byl objeven v qumranských jeskyních v Palestině a který obsahuje verš z Markova evangelia, což někteří akceptují a jiní odmítají.

Fragment je datován na dobu před r. 50 po Kr. Identifikace dala podnět k hypotéze vracející věrohodnost některým svědectvím, která padla za oběť názorům 19. století. Ty bohužel dodnes vyvolávají zmatek v poznatcích o počátku křesťanství.

Tento fragment především potvrzuje, že Petr přišel v r. 42, na počátku Klaudiové vlády, do Říma a že Markovo evangelium vzniklo jako zápis Petrových kázání, který Marek pořídil na žádost Římanů a zvláště

propuštěnců žijících na císařském dvoře.

Jaká jsou historická svědectví o Petrově přítomnosti v Římě a o existenci křesťanské obce v samém srdci Římské říše ve 40. letech 1. století?

SORDIOVÁ: Skutečnost, že Petr byl v oněch letech v Římě, potvrzuje Klement Alexandrijský a Papias z Hierapole, kteří oba žili ve druhém století, a souhlasí to s jedním obrácením, ke kterému došlo v roce 42/43. Ve svých *Anales* uvádí Tacitus zprávu o obrácení římské matrony Pomponie Greciny, manželky jednoho Klaudiova generála, která pocházela z rodiny velmi blízké císařskému dvoru a která přijala »cizí pověru« (tou je míněno křesťanství). Sv. Pavel se zmiňuje v 16. kapitole listu k Římanům o křesťanech v domě Narcise, propuštěného Klaudiova ministra. Lukáš věnuje své evangelium a Skutky apoštolské římskému šlechtici. Tertulián hovoří o pokusu císaře Tibéria uznat křesťanství již v r. 35 p. Kr. a Josef Flavius uvádí, že jen krátce nato, v l. 36/37 Tiberiův legát Vitelius v Jeruzalémě sesadil velekněze Kaifáše. Tomuto Vitéliovi svěřil Klaudius v době své expedice do Británie správu Říma. V době Petrova příchodu třímal tedy Vitélius římské žezlo.

Identifikace 7Q5 s úryvkem evangelia sv. Marka souhlasí tedy plně s rozličnými (nikoliv pouze křesťanskými, ale i pohanskými a židovskými) prameny. Poznatky, že křesťanství muselo být v Římě známo již v židovsko-klaudiovském období, přimělo mne a mé studenty nejdříve k opětovnému pozornému studiu zanedbávaných pramenů.

A co jste při tom mohli konstatovat?

SORDIOVÁ: Paní dr. Hilarie Ramellová uveřejnila v r. 1996

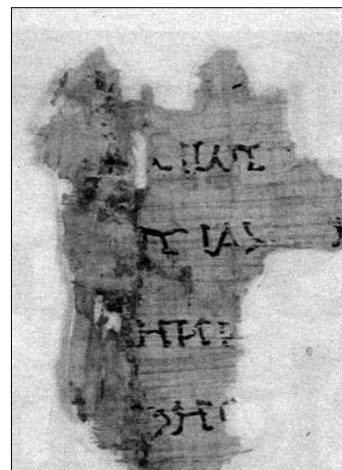
v časopise *Aevum* argumenty, podle mého soudu velmi opodstatněné, že Petroniův *Satiricon* z r. 64/65 nejen dokazuje, že autor znal Markovo vyprávění o pomázení v Betánii, ale dokonce že je parodií na tuto zprávu. Já sama jsem s kolegou Erhardem Gryzbekem z univerzity v Ženevě doložila v německém časopise pro papyrologii a epigrafiku, že tzv. nazaretský edikt Neronův měl záměr poškodit Kristovy učedníky žijící v Judsku, protože zde vládlo přesvědčení o krádeži Kristova těla, jak o tom píše Matoušovo evangelium. Petronius sám dokládá v jedné své novele o matroně z Efezu, že znal případ vyprávěný v evangeliu, který, jak již bylo uvedeno, chtěl záměrně parodovat.

Ze studií tedy vyplývá, že křesťanství vyvolávalo v kruzích římské kultury a moci jen pohrdání a pronásledování?

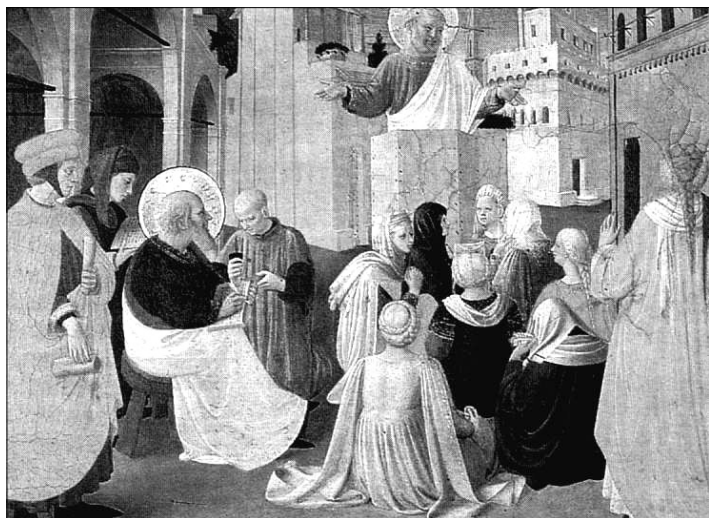
SORDIOVÁ: Ne zcela. Jestliže znalost křesťanství vyvolala u Nerona a Petronia nepřátelství a pohrdání, existují jiná svědectví, zvláště v kruzích stoické opozice proti Nerónovi a Domiciánovi, která hovoří o obdivu a sympatiích. Jeden nápis v Ostii z 1. století (zveřejněný v *CIL* XIV, 566) dokazuje, že v Senecově domě byli křesťané, kteří pocházeli od Pe-

Reliéf císařského doprovodu: Ara Pacis Augustae, Řím

Papyrus 7Q5

Kázání sv. Petra v Římě (Fra Angelico, Florencie)

tra a Pavla, a paní Ramelliová dokazuje s rozhodností hypotézu, že soubor dopisů mezi Pavlem a Senecou může být autentický, když pomíneme dopis o požáru Říma z r. 64, který sv. Jeroným nezná a který zřejmě vznikl později. Laura Cota Ramosinová dokládá v *Aevum* 1999, že Silius Italicus, básník Flaviovy dynastie, který byl za Neronovy vlády v r. 68 konzulem, ve svém eposu *Punica* ve dvou případech přikládá smrti na kříži zcela jiný význam než v ostatních případech.

Smrt na kříži byla pro Římany nejpotupnější poprava, která postiženého poznamenala nejvyšší hanbou. Je tomu tak?

SORDIOVÁ: Ano. Ale Silius Italicus mluví o hrdinech *římské víry* (Pun. II. 343 a 435/C), o Attiliovi Regolovi, který umírá na kříži a láme tak tradici svých předchůdců. Kříž už zde není synonymem hanebné popravy, nýbrž stává se symbolem triumfu nad trýzniteli i nad osudem skrze ušlechtilou odvahu toho, kdo tuto smrt podstupuje, a ztrácí svůj charakter bezctné smrti. Druhá epizoda se týká sluhy iberského krále Taga, kterého Hasdrubal ukřižoval. (Pun. I. 151): Tento sluha pomstí svého Pána a žádá, aby po svém bičování byl potrestán jako jeho Pán: *Dominique crucem clamore reposcit* (Pun. II.

181): »Žádá hlasitým hlasem kříž svého Pána.« To jsou stejná slova, jaká jsou v apokryfch připisována sv. Petrovi.

Článek, který byl r. 1999 publikován v časopise *Rivista di Storia della Chiesa in Italia (Dějiny Církve v Itálii)* pochází také od H. Ramelliové. V tomto článku analyzuje tragédii *Hercules Oetaeus*, která se připisuje Senecovi, ale pravděpodobně pochází od jiného stoika doby Flaviovy. Paní Ramelliová zde ukazuje, jak byl tento mýtus o Herkulovi přemodelován a obdařen zřetelnými rysy Kristovy smrti a zmrtvýchvstání: Matka je přítomna hrdinově smrti a hrdina volá: »Dokonalno jest.« Dříve, než vydechne naposled, volá Herkules svého otce a matka potvrzuje svou víru ve zmrtvýchvstalého.

Římští stoikové, kteří byli postiženi pronásledováním ve stejných letech jako křesťané pod Neronem a Domitiánem, znali tedy Kristovy učedníky a chovali k nim sympatie. To naopak vysvětluje sympatie, které ke stoikům chovali křesťané 2. století, jako Justin a Klement Alexandrijský, a stopy křesťanství, které se objevují v dílech stoiků. To také vysvětluje pavlovské pojetí těla, jak je nacházíme u Persia i v určitých obrazech Senecových.

30giorni 5/99
Překlad -lš-

Milostivá léta v dějinách Církve

4

1800: Žádné jubilejní oslavy. Svatá brána zavřena uprostřed svízelných historických událostí

250 - PIUS VI

Svatý rok na prahu nového století se nekoná z důvodu velkých zvratů, které postihly Evropu po Velké francouzské revoluci. V r. 1797 okupovaly francouzské oddíly Řím. Město se stalo centrem Římské republiky. Papež Pius VI. (1775–1799), který měl Svatý rok vyhlásit, umírá ve vyhnanství. Jubilejní rok probíhá v Římě v obtížné politické situaci a nejistotě. Celková situace nedovolila papeži Piu VII. (1800–1823) myslet na oslavy Svatého roku ani v pozdějším termínu. Již 500 let se nestalo, aby na přelomu století nebyla otevřena Svatá brána.

1825: Jediný Svatý rok slavený v 19. století uprostřed četných těžkostí

252 - LEO XII

Milostivé léto 1825 je jediným Jubilejním rokem 19. století. Evroptští kancléři z období obrození se obávají vyhlášení Jubilea, které by uvedlo do pohybu velký počet osob. V období konspirací a osvobozovacích hnutí by byl každý pociťován v podezření z nekalých

úmyslů. Hranice mezi státy se zavírají, cesty jsou střeženy, útulky zlikvidovány. Lev XII. (1823–1829) však po Svatém roce velmi toužil a nakonec jej zorganizoval a uskutečnil. Papežská bula, která jej vyhlásila, navazuje na panující těžkosti, ale současně staví slavení Jubilea ve znamení radosti. Novinkou je vyhlášení plnomocných odpustků pro každého, kdo uctí nejstarší obraz Matky Boží na světě, obraz Panny Marie Laskavé ze VII. století v chrámě Matky Boží v Zatibebí (S. Maria in Tastevere).

Bazilika Panny Marie v Zatibebí

1850: Jubilejní rok nevyhlášen z důvodu nepřítomnosti papeže v Římě

Tento Jubilejní rok nebyl ani vyhlášen, ani slaven. Papež Pius IX. (1846–1878) je již několik let ve vyhnanství a vrací se do

255 - PIUS IX

Říma teprve v dubnu 1850, a to je již pozdě na vyhlášení Milostivého léta. Nepřítomnost papeže v Římě vyvolává všeobecnou nespokojenost, která zachvátila celé město i Papežský stát od r. 1848. Objevují se symptomy tzv. «římské otázky», která podrobila diskusi existenci světské vlády papeže. Toto neuskutečněné Jubileum zanechalo otevřenou otázku pro Pia IX. i pro jeho nástupce. Bude možno v budoucnosti konat jubilejní slavnosti, když papežova vláda je zpochybňována?

1875: Svatá brána nadále zavřena

Již několik let je Řím vyhlášen hlavním městem sjednocené Itálie. Papež ztratil vládu nad městem i nad Papežským státem a stává se ve Vatikáně vězněm italského krále. Svatá brána zůstává opět zavřena podobně jako v r. 1850. Pius IX. krátce před začátkem Svatého roku potvrdil, že navzdory skutečnosti, že nejsou vhodné podmínky pro jeho slavení, vyhlásí jej jiným způsobem než v dřívějších letech. Papež rozšířil Milostivé léto na celý katolický svět a v Římě jej slavil ve zmenšené formě tím, že jej vyhlásil v bazilice sv. Petra jediné za přítomnosti římského kléru při zavřené Svaté bráně. Jubileum se tedy koná se zavřenou branou.

1900: Svatá brána opět otevřena v atmosféře smíření

Po 75 letech se znovu otevírá Svatá brána. 24. prosince 1899 Lev XIII. (1878–1903) může opět vyhlásit Svatý rok, a to poprvé od skončení světské

256 - LEO XIII

vlády papeže. Lvu XIII., který se vyslovil k historicko-sociálním problémům současnosti v encyklice *Rerum novarum*, šlo o nový pohled na Církev i na pontifikát. Jubilejní rok byl k tomu vhodnou příležitostí. Zajištění ubytování i organizace oslav se poprvé opírají také o italský stát. Otevření Svaté brány se koná nejen ve sváteční atmosféře, ale také v atmosféře smíření. Řím se při této příležitosti zaplnil poutníky, kteří sem přibýli ze všech zemí světa.

1925: Svatý rok smíření a míru

259 - PIUS XI

Tak definoval Jubilejní rok Pius XI. (1922–1939) v atmosféře uvolnění mezi Církví a italským státem. Italské deníky věnují této události mnoho pozornosti a zdůrazňují tím způsobem klima porozumění, které zavládlo v Římě. Pius XI. dal Milostivému létu výrazně misijní charakter a zdůraznil, že misie představují hlavní téma jeho pontifikátu. Právě jemu vděčíme za vysvěcení prvních čínských biskupů. Tento Svatý rok byl ověnčen také sérií velkých náboženských slavností, mezi nimiž vynikají některá svatořečení: sv. Terezie z Lisieux, sv. faráře Arského a sv. Jana Eudese.

Přiliv poutníků byl značný: do Říma jich přišlo více než půl miliónu.

1933: Mimořádný Svatý rok vykoupění

24. prosince 1932 vyhlásuje Pius XI. k všeobecnému překvapení mimořádný Svatý rok 1933 zvaný Svatý rok vykoupění. Po ustanovení svátku Ježíše Krista

Krále a zasvěcení lidstva Největějšímu Srdci Ježíšovu ve vigílii 1900. výročí Kristovy smrti vyhlásuje Svatý rok vykoupění. Liturgický ráz tohoto roku je jiný než v jiných letech: otevření Svaté brány se uskuteční na Květnou neděli a brána se uzavře o Velkém pátku následujícího roku. Papež tak vytváří velkou náboženskou událost, která se plně soustřeďuje na osobu Ježíše Krista Vykupitele. Počínaje tímto Svatým rokem konají se některé slavnosti, kterým papež sám předsedal, opět i mimo baziliku sv. Petra.

1950: Svatý rok velkého návratu a velkého odpuštění

260 - PIUS XII

Pius XII. (1939–1958) otevírá tento Svatý rok v atmosféře plné napětí a dosud nezhojených ran druhé světové války. Tomuto Jubileu bylo přičteno poslání míru. Je to rok velkého návratu a velkého odpuštění, které má obejmout všechny lidi, i ty, kteří jsou nejvíce vzdáleni od křesťanské víry. Z důvodu rozdělení Evropy železnou oponou nemohli poutníci z Východu putovat do Říma. I přes všechny obtíže účast poutníků je neobyčejná. Generální audience, které začínají v tomto Milostivém létě, stávají se nadále nedílnou součástí života věřících. Videre Petrum – vidět Petra se stalo cílem pro celý svět. V době trvání toho Jubilejního roku vyhlásuje Pius XII. na náměstí Svatého Petra za přítomnosti 500 000 poutníků a 622 biskupů dogma o nanebevzetí Panny Marie. Příklad, který dali sami poutníci, byl označen za největší homílii tohoto století.

1975: Svatý rok smíření a radosti

262 - PAULUS VI

»Má to ještě smysl, slavit Jubilejní roky?« Tato otázka zaměstnávala mnoho katolíků krátce po 2. vatikánském koncilu. Mnohým připadala ceremonie Milostivého léta zastaralá a spojená s ideou středověkého křesťanství. Papež Pavel VI. (1963–1978) cítí tyto problémy, ale rozhodne se neustupovat od tradice Jubilejních roků. Chápe tento Svatý rok jako novou příležitost vnitřní obnovy člověka. U příležitosti tohoto Milostivého léta napsal apoštolskou exhortaci *Gaudete in Domino* (Radujte se v Pánu) s úmyslem dát těmto slavnostem ráz radosti. Tento Svatý rok má tři základní prvky: radost, vnitřní obnovu a smíření. Jeden ze světských pozorovatelů napsal na adresu Jubilea 1975: »Mělo to velký úspěch!«

1983: Výročí Vykoupění jako příprava na Velké jubileum roku 2000.

264 - IOHANNES PAULUS II

»Otevřete brány Vykupiteli!« Těmito slovy začíná Jan Pavel II. (1978–) inaugurační bulu ohlašující Milostivé léto, které bylo zahájeno 6. ledna 1983. Příležitostí k vyhlášení tohoto mimořádného Milostivého léta je 1950. výročí Ježíšovy smrti na kříži. Papež rozhodl, aby pokračovalo konání mimo-

Svatý farář Arský 15

Tento hrabě žil v Paříži. Jeho sestra mu sdělila, že Ars dostal nového faráře. Roku 1819 prožil své prázdniny na zámku v Arsu. Tehdy se seznámil s farářem Vianneyem a byl jím nadšen. Ve všech dopisech, které psal později své sestře, vracel se pravidelně k výrazu »ctihodný farář horlící pro duše«.

Šel ještě dále. V dopise z 18. října 1822, který poslal do Arsu, stojí: »Vesnický kostel nemůže být nikdy dostatečně skvostný a nádherný, tak jak si představuji.«

Jakmile ten dopis odeslal, předal nejlepšímu podnikateli z oblasti církevního umění v Paříži příslušná zadání. 5. května 1823 oznamoval zaslání tří stříbrem vyšívaných praporů. Pořídil pozlacené antependium a odpovídající ozdoby oltáře pro velké svátky, černé antependium pro příležitost pohřbů a pro Velký pátek. Dále slíbil baldachýn pro procesí Božího Těla, aby tato slavnost mohla být slavena v plném lesku. Bohužel tento baldachýn byl zhotoven tak nešikovně, že nemohl být vnesen do kostela. Ale to nebyl důvod, který by dárce zarmoutil. Prohlásil, že dá upravit kostelní bránu na vlastní náklady. Této okolnosti vděčíme, že je dnes vchod do chrámu tak velký. Bylo by toho příliš mnoho, kdybychom chtěli vypočítat vše, co hrabě pro kostel vykonal. Měl vždy otevřenou dlaň, kdykoliv se ukázala potřeba.

o
řádných Jubilejních roků započatých r. 1933. Tento Svátý rok byl slaven v perspektivě Velkého jubilea roku 2000 a konce druhého tisíciletí. Jeho posláním bylo pokračovat v přípravě na Velké jubileum roku 2000.

Podle Telecom Italia – TIM Worldwide Communications připravil -lš-

Nikdo si neumí představit radost, jakou z toho měl farář Vianney. Ta byla tak velká, že když přišly další bedny, vycházel ven a prosil kolemjdoucí, aby se přišli podívat, jaké nádhery byly pro kostel doručeny. Jako když dítě stojí nad svým dětským pokladem, smál se a plakal současně a volal: »Ale v nebi to bude ještě mnohem krásnější!«

Vystaven utrpení a pomluvám

Při svém svatém způsobu života a velkých úspěších ve zpočátku nemohl být farář Vianney ušetřen zkoušek.

Kdo chce popsat cesty k výšinám nebe, musí počítat i s mnohým **křížem a utrpením**. Pro člověka neexistuje žádná lehká svatost.

To měl zakusit i farář Vianney. Celý jeho život byl ustavičný vzestup a pád. Vedle velkých milostí, kterých se mu dostalo, musel ustavičně snášet těžké utrpení. Nejenže musel čelit ďábelským nástrahám, ale satan si umí posloužit i lidskými nástroji, aby svatému knězi připravil utrpení.

S jakou nenávistí proti mladému faráři např. postupovali pořadatelé tanečních zábav, kterým uměl odlákat stále více a více lidí.

I když se v Arsu nikdo neodvážil vystupovat přímo proti farářovu působení, postarali se, aby byl daleko široko vykřičen jako přehnaně přísný kněz. Hledali dokonce své zastání u okolních farářů, které přemlouvali, aby ho usměrnili.

Ale na tom všem nebylo dosti. Podlí lidé šli tak daleko, že jej nejružnějším způsobem pomlouvali a rozšiřovali po světě zvěsti, že je vidět již na jeho hubenosti, jaký vede způsob života. Bylo slyšet o něm hanlivé popěvky, přicházely anonymní hanopisy tu z jednoho, tu z dru-

hého místa, jednou se objevil i na farních dveřích plakát s podlými pomluvami proti faráři Vianneyovi.

Kateřina Lassagnová o tom píše: »V té době byl veřejně pomlouván a hanoben. Nezastavili se před ničím, přicházeli až pod jeho okna, pořádali mu tam »koncerty« a posílali domů hanlivé dopisy. Ale on se tím nevzrušoval, neustával v modlitbě a pracoval na spáse duší, aniž by si stěžoval, a dále vedl svůj přísný život. Později řekl, že doba, kdy jej tak pronásledovali, patří k nejceněnějšímu období jeho života.«

Faráře Vianneye to ovšem nenechávalo lhostejným a pociťoval to velmi trpce. Byl velmi temperamentní a bez výzbroje ctností mohl být velmi nepřijemným člověkem. Ale uměl panovat nad sebou.

Kateřina Lassagnová o tom píše: »Dověděla jsem se od jednoho člověka, kterému se svěřil, že na počátku jeho působení v Arsu přišel do farní budovy jeden mladý muž a obtěžoval jej hloupými žvásty. Farář Vianney to vše tiše vyslechl, pak jej doprovodil ke dveřím a rozloučil se s ním tak, že jej objal. Ale toho byl schopen jen s krajním vypětím své vůle, protože když se vrátil zpět, byl úplně propocený...«

Ale trpělivost faráře Vianneye měla být vystavena tvrdší zkoušce. Netrvalo dlouho, a byl opět očerněn u svého biskupa. Biskup nařídil, aby u faráře proběhlo vyšetřování. Pověřil tím děkana z Trevaux. Jak velice tím farář Vianney trpěl, můžeme si snadno představit. Později o tom řekl: »Kdybych jen mohl tušit, co všechno mě v Arsu čeká, byl bych zde zemřel hned po svém příchodu.«

Když biskup nařídil vyšetřování, domníval se farář Vianney, že bude nejlepší, když požádá biskupa o přeložení. Jeden z očitých svědků těchto dnů utrpení vypověděl při procesu blažohřešení: »Farář Vianney byl

vším, co se o něm vykládalo, tak sklíčen, že byl rozhodnut vzdát se svého místa. Byl by to i udělal, kdyby se do věci nevložila jedna osoba, která mu vysvětlila, že jeho odchod z Arsu by byl bezpochyby jen potvrzením těch pomluv, které byly o něm vypuštěny do světa.«

Co se tedy mělo stát? Farář Vianney se zcela odevzdal do Božích rukou. Jinak se uchýlil do naprostého mlčení. Všem, kteří se snažili, aby mu ublížili, hledal, jak by jim prokázal dobro. Když se na toto téma dostal do řeči s přáteli, pak říkal: »Musíme se za tyto lidi modlit!«

Jednomu duchovnímu, který si u faráře Vianneye stěžoval, že je pronásledován, odpověděl: »Jednejte jako já. Já nechávám lidi, ať si o mně mluví, co chtějí. Tím je nejrychlejším způsobem přivedu k mlčení.«

Přesto potvrdil v únoru 1848: »Věřil jsem, že jednoho dne budu odveden z Arsu v putech, když mě biskup odsoudí a já budu muset trávit své dny ve vězení.«

Ale aby nebylo dosti na tomto trpkém utrpení, měl se přiblížit den, kdy měl sám ďábel začít tropit svatému faráři neplechy a mohl jej navštívit jako ubohého Joba.

(Pokračování)

Dopis Svatého otce seniorům – pokračování

Strážci kolektivní pravdy

V minulosti se chovala velká úcta ke starým lidem. Latinský básník Ovidius např. napsal: »Velká byla kdysi úcta k stříbrné hlavě.«⁽¹³⁾ O století dříve řecký básník Focilides napomínal: »Měj úctu k bílým vlasům: vzdávej moudrému starci stejnou počtu, jaká náleží tvému otci.«⁽¹⁴⁾

A dnes? Zastavíme-li se, abychom analyzovali současnou situaci, konstatujeme, že u některých národů je stáří ctěno a hodnoceno; u jiných naopak je tomu tak mnohem méně z důvodu mentality, která na první místo klade bezprostřední prospěch a produktivitu člověka. V důsledku takového chování se tzv. třetím a čtvrtým věkem pohrdá a sami staří lidé jsou nuceni klást si otázku, zda je jejich existence ještě užitečná.

Došlo to dokonce tak daleko, že se s rostoucí naléhavostí navrhuje eutanazie jako řešení obtížných situací. Pojem eutanazie vychází z toho, že se u mnoha osob vytrácí onen odstín hrůzy, který zcela přirozeně probouzí v citlivých duších úctu k životu. Jistě, může se stát, že v případě těžkých nemocí spojených s nesnesitelným utrpením postižené osoby prožívají pokušení zoufalství a jejich drazí nebo ti, kteří jsou určeni, aby o ně pečovali, mohou v sobě pociťovat špatně pojatý soucit a pokládají za odůvodněné řešení pomocí »sladké smrti«. V této věci je třeba připomenout, že mravní zákon dovoluje, abychom se zřekli tzv. »terapeutické tvrdošijnosti«⁽¹⁵⁾ a požadovali pouze takovou péči, která zůstává v mezích normálních nezbytností lékařské péče. Eutanazie je ovšem chápána jako přímé vyvolání smrti! Navzdory všem záměrům a okolnostem zůstává činem, který je sám o sobě špatný (intrinsic malum), je to porušení Božího zákona a urážka důstojnosti lidské osoby.⁽¹⁶⁾

Je naléhavě třeba obnovit onen správný pohled, který chápe život v jeho celistvosti. Tímto pohledem je věčnost, pro kterou představuje život v každé fázi významnou přípravu. I stáří má svou roli v tomto procesu postupného dozrávání lidské bytosti na cestě k věčnosti. Z toho zrání musí mít prospěch táž sociální skupina, k níž starý člověk náleží.

Senioři pomáhají dívat se na pozemské dění s větší moudrostí, protože životní osudy jim dodaly zkušenost a zralost. Oni jsou strážci kolektivní paměti, a proto jsou privilegovanými interprety onoho souboru ideálů a společných hodnot, které řídí a střeží sociální soužití. Vylučovat je znamená totéž jako odmítat minulost, ve které tkví kořeny přítomnosti, a to ve jménu modernosti, která je bez paměti. Senioři díky své zralé zkušenosti jsou schopni dávat mladým cenné rady a poučení.

Vzhledem k lidské křehkosti, která je viditelnějším způsobem spojena se stářím, je třeba v tomto světle zdůraznit vzájemnou závislost a nezbytnou solidaritu, které spolu pojí generace, protože každá osoba je pro druhou potřebná a obohacuje se dary a charismaty všech.

Z tohoto zřetele zaznívají velmi významné reflexe jednoho básníka, který je mi velmi drahý a který píše: »Není věčností pouze budoucnost, ne pouze ona!... Ano, i minulost je érou věčností: »To, co už se stalo, se nepředstaví jako zlomek toho, co už bylo... Vráti se jako Idea, neobjeví se znovu jako takové.«⁽¹⁷⁾

Cti otce i matku

Proč tedy nadále nesplácet seniorům onou úctou, které přisuzují zdravé tradice mnoha kultur na všech kontinentech takový význam? Pro národy té oblasti, která se dostala pod vliv Bible, se směrnicí stalo v průběhu sta-

letí Desatero: *Cti otce i matku*; tedy konec konců povinnost všeobecně uznávaná. Z jejího úplného a důsledného uplatňování pramení nejen láska k rodičům ze strany dětí, ale projevuje se i jako pevné pouto, které existuje mezi generacemi. Tam, kde je toto přikázání přijímáno a věrně zachováno, staří lidé vědí, že jim nehrozí nebezpečí, že by byli pokládáni za neužitečnou přítěž, která je na překážku.

Přikázání totiž učí chovat v úctě ty, jež nás předešli, a to dobré, které vykonali: *otec a matka* označují minulost, vazbu mezi jednou a druhou generací, podmínku, která umožňuje samu existenci národa. Podle dvojí redakce, kterou nabízí Bible (srov. Ex 20,2–17; Dt 5,6–21), zaujímá toto Boží přikázání první místo na druhé Desce, která obsahuje povinnosti lidské bytosti vůči sobě samé a vůči společnosti. A pak, je to jediné přikázání, na které se váže příslib: *Cti svého otce a svou matku, aby se prodloužily tvé dni v zemi, kterou ti dá Hospodin, tvůj Bůh* (Ex 20,12; Dt 5,16).

Před šedinami povstaň a měj v úctě starou osobu (Lv 19,32). Úcta ke starým lidem spočívá v trojí povinnosti vůči nim: přijímat je, pečovat o ně a zhodnocovat jejich kvality. V mnoha prostředích se to děje spontánně, jak je starým zvykem. Jinde, zvláště v národech ekonomicky více pokročilých, se ukládá postupovat proti tendenci a zařadit se tak, aby ti, kteří jsou pokročilí věkem, mohli své stáří prožívat důstojně, aniž by se obávali, že budou omezováni a že budou považováni za nic. Je třeba být přesvědčen, že pro opravdu lidskou civilizaci je samozřejmostí, aby seniory respektovala a milovala tak, aby se i navzdory ubývajícím silám cítili být živou součástí společnosti. Již Cicero konstatoval, že »břemeno věku je lehčí pro toho, kdo cítí, že jej mladí respektují a milují.«⁽¹⁸⁾

Ostatně lidský duch, i když má účast na stárnutí těla, zůstává v určitém smyslu vždy mladý, jestliže žije obrácen směrem k věčnosti, a toto věčné mládí ještě více oživuje zkušenost, když se k vnitřnímu svědectví dobrého svědomí připojí starostlivý a vděčný cit drahých osob. Člověk tedy, jak píše sv. Řehoř Naziánský, »nestárne na duchu: přijme svou smrt jako okamžik stanovený pro nezbytnou svobodu. Sladce přejde na onen svět, kde nikdo není ani nedospělý, ani starý, ale všichni jsou dokonalí v duchovním věku.«⁽¹⁹⁾

Všichni známe výmluvné příklady starců s překvapujícím mládím a čilostí ducha. Pro ty, kteří se k nim přiblíží, jsou povzbuzením svými slovy a posilou svým příkladem. Kéž by společnost plně docenila staré lidi, kteří v některých částech světa, myslím zvláště na Afriku, se těší oprávněné úctě jako »živé knihovny« moudrosti, strážci neocenitelného dědictví lidských duchovních svědectví. Je-li pravdou, že po fyzické stránce potřebují zpravidla pomoc, je naopak pravdou, že i ve svém pokročilém věku mohou poskytovat oporu při krocích mladých, kteří se objevují na prahu života, aby se vydali na svou dráhu.

Pokračování příště

Poznámky

⁽⁹⁾ Cato maior neboli De Senectute 19, 70

⁽¹⁰⁾ »Všechno je marnost a soužení ducha«, 5–6

⁽¹¹⁾ Auger sapientiam, dat maturiosa consilia. Kom in Amos. 2, Prol

⁽¹²⁾ Corneille, Setorius a. II, s. 4, b. 717

⁽¹³⁾ Magna fuit quondam capitis reveretia cani, Fasti kn. V. v. 57

⁽¹⁴⁾ Sentence XLII

⁽¹⁵⁾ Jan Pavel II., Evangelium vitae, 65

⁽¹⁶⁾ Srov. tamtéž

⁽¹⁷⁾ C. Norwid: Nie tylko przysłosc... Post scriptum I. v. 1–4

⁽¹⁸⁾ Levior fit senectus eorum, qui a iuventute coluntur et diliguntur, Cato maior, De senectute

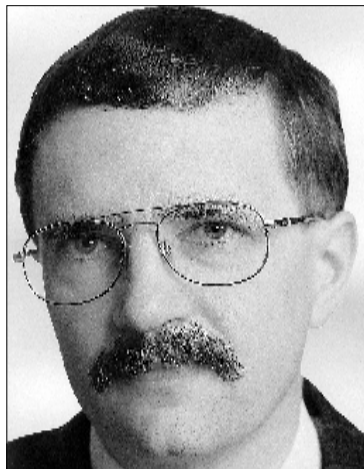
⁽¹⁹⁾ Rozhovor po návratu z venkova, 11

In memoriam Josefa Luxe:

Zápas s egoismem je svědectvím pro Krista

„Mám za to, že výzvou pro politiku příštího tisíciletí je vzít odvalu a postavit se lidskému egoismu, ať má jakoukoliv formu,“ prohlásil předseda KDU-ČSL Josef Lux na letošním květnovém sjezdu své strany. Tuto větu můžeme s klidným svědomím považovat nejen za politickou, ale i za duchovní závěť muže, jenž odešel k Pánu v plném rozkvětu svých sil, kdy vyzrál v opravdovou státnickou osobnost.

Bylo mu 34 let, když ho na podzim r. 1990 zvolili delegáti sjezdu ve Žďáru nad Sázavou předsedou strany hlásící se ke křesťanským myšlenkovým hodnotám. Bylo to v situaci, kdy Československá strana lidová, která se snažila o naplnění sociálních encyklik papežů tohoto století v politickém životě, se octla v nedobrovolné izolaci. Tomu předcházela složitý vývoj. Katolíci na velehradských oslavách 7. července r. 1985 ukázali, že jsou nejen duchovní, ale též politickou silou, s níž je nutno počítat. Více než půl milionu podpisů pod petici Augustina Navrátila, aktivního lidovce, mobilizovalo katolíky Čech a Moravy k akcím za náboženskou svobodu a na obranu lidských práv. To se nemohlo dít bez účasti široké členské základny lidové strany, která na rozdíl od zkompromitovaných a komunistickým režimem dosazených funkcionářů si zachovala kontinuitu s předúnorovou Šrámkovou ČSL. Po listopadu r. 1989 se strana zbavila těchto loutek a svojí orientací se stala solí v očích exkomunistických zbohatlíků, kteří prosazovali prioritní orientaci na ekonomické, a nikoli duchovní hodnoty. Lidová strana měla tehdy podle preferencí velikou popularitu, poněvadž nalezla odvahu mluvit jasnou řečí. Požadovala potrestání komunistických zločinů, spravedlivé restituce majetku včetně církevního, právní řád v podnikání a privatizaci, vymahatelnost práva, ochranu sociálně slabých a zrušení komunistického interrupčního zákona,

jenž zůstával nadále v platnosti. Nám všem dnes dobře známé krupy tunelářů, privatizačních podvodníků a lidí s komunistickou minulostí zavěťřily před volbami r. 1990 nebezpečí. Návštěva Sv. otce Jana Pavla II. v naší republice v dubnu, provázená účastí statisícových davů, signalizovala, že tyto obavy jsou reálné. Proto vznikla tzv. Bartončikova aféra, kdy bylo propagandisticky zneužito nejasností v minulosti tehdejšího předsedy strany dr. Josefa Bartončíka k nikdy nedokázanému obvinění ze spolupráce s StB. To bylo dokonce vzneseno v ochranném čase těsně před volbami, aniž si kdo dělal těžkou hlavu z evidentního porušení zákona. Důsledky se dostavily podle zaměru režisérů. Nejen ČSL, ale i katolická církev, která měla i mezi nevěřícími značný kredit díky kardinálu Tomáškovu, ztratila důvěru a dostala se do izolace.

V takové situaci přebíral vedení strany Josef Lux, v té době málo známý zemědělský inženýr z východních Čech, praktikující katolík. Nikdo tenkrát netušil, že tento muž se za pár let stane významným českým politikem, místopředsedou vlády, jenž jako jeden z mála nalezne odvahu postavit se proti aroganci moci těch, kteří dle vlastních slov nedokázali rozlišit špinavé a čisté peníze, při privatizaci požadovali „na chvíli zhasnout“ a „utéct před právníky“. To, že se Luxovi

Pokračování na str. 14

Kardinál Miloslav Vlk o Josefu Luxovi

Josef Lux byl mým osobním přítelem více než 25 let. Vzpomínám rád na řadu společných setkání. Znáám vlastně dobře i celou jeho rodinu. Ještě v době komunismu jsme se často navštěvovali, spojovala nás spiritualita jednoty Dila Mariina Focolare. Zvláště v době nemoci jsme byli spojeni. Když odjížděl do Spojených států, rozloučili jsme se plní naděje a vše jsme vložili do Božích rukou. V době po operaci jsem byl v kontaktu spíše s paní Luxovou a naposledy jsem jí volal asi tři hodiny před Josefovou smrtí. Ten rozhovor mě velice oslovil, a tak jsem se jí zeptal, jestli o tom mohu veřejně hovořit, a ona souhlasila. Proto bych se rád rozdělil i s vámi posluchači o tuto zkušenost, která je z oblasti hraniční.

Jak umíral Josef Lux? Když se více než před týdnem situace zkomplikovala a Josef potom šel do nemocnice, manželé Luxovi, jak mi řekla paní Věra, spolu vážně hovořili o celé situaci a o nebezpečí smrti, které hrozí. Josef tehdy Věře jasně říkal, že ona se nesmí bát. Říkal: »Já jsem klidný.« Když ona mu řekla, že ta hodina přichází, odpověděl: »Přijímám!« Křesťanská víra vytváří atmosféru, ve které to vše bylo možné říct bez dramatinizování, ale také bez nějakého sebebičování. Zůstávala bolest, jistě, ale byla nějak prozářena. Byla to atmosféra pokoje a nadějně jistoty. Paní Věra potom říká, že krátce před smrtí, nakolik to bylo možné, znovu se k smrti a odchodu vrátil. Josef říkal: »Jsem připraven.« To ale neznámená, že to vzdával. Řekl: »Já bojuji,« a dodával, »modlete se, prostě o zázrak!« Lékaři totiž říkali, že jen zázrak ho může zachránit. Potom řekl své manželce Věře: »Neplačte a usmívejte se. Až budu umírat, udělejte z toho slavnost!« Paní s dcerou Veronikou ho potom držely každá za jednu ruku a Veronika předčítala žalm 91, který on měl rád. *Kdo přebýváš v ochraně nejvyššího, řekni Hospodinu: »Mé útočiště jsi a má tvrz, můj Bůh, v něhož doufám.« ...Nemusíš se bát noční mury... Pak začali zpívat radostnou píseň: »Ježíš žije, aleluja.« Při třetí sloce pan Lux umřel.*

Myslím, že tahle událost je velkým svědectvím o tom, jak umírá křesťan, který věří ve zmrtvýchvstání a vzkříšení. Je to veliké svědectví o křesťanské víře, kterou Josef Lux žil a kterou se snažil nenápadně, ale jasně a zásadově vnášet do života, i do života politiky.

Podle Radia Svobodná Evropa, 22. 11. 1999

Vzpomínka arcibiskupa Jana Graubnera

Josef Lux byl pro mne především dobrým křesťanem, který měl rád Boha a dovedl být šťastný z Boha. Proto se v životě naučil ptát se po tom, co od něj Bůh žádá, jak má využít toho, co mu Bůh dává. Protože hledal Boha, sloužil druhým a nehledal sebe. Protože znal hodnoty, za které se stavěl, uměl být pevný. Při všech těch napětích a složitostech politiky, při velké zodpovědnosti se uměl radovat jako člověk svobodný, protože žil přítomný okamžik a důvěřoval Bohu, jehož vůli plnil. Těžkou nemoc nebral jako Boží trest či nevděk, ale viděl v ní možnost obejmout Ježíše ukřižovaného, obejmout bolestně, ale přece jen v radosti, protože v momentu vrcholné lásky, která se obětuje za druhé.

Co mě nejvíce na jeho životním příběhu oslovuje? Když vidím, jak si Bůh formuje člověka, který Bohu věří a svěří se jeho vedení a výchově. Josefa musíme právem řadit mezi nejvýznamnější státníky českých dějin. Na svou dráhu se nepřipravoval v diplomatických akademiích, ale ve škole Ježíše, který tu byl jen proto, aby hledal vůli nebeského Otce.

Jan Graubner, arcibiskup

podarilo vyvést křesťansky orientovanou stranu z ghetta a v nejateističtější státě Evropy ji přivést až do vlády, je téměř zázrak, který svědčí o nevšedním charismatu jeho osobnosti. Lux byl vždycky věrný Šrámkově zásadě „být při tom“, proto KDU-ČSL byla členem vládní koalice až do roku 1998. Josef Lux měl mimořádnou schopnost kompromisu, vlastnosti velmi důležité pro politiku. Kompromis ale u něho končil tam, kde šlo o zásady Desatera. Proto roku 1997 byl mezi prvními, kdo iniciovali pád tehdejšího kabinetu, který nerespektováním Božích přikázání přivedl zemi do krize. Proti fetišismu trhu prosazoval v duchu encykliky Jana Pavla II. „Centesimus annus“ sociální tržní hospodářství, proti složitosti ekonomických předpisů jasně právní normy, proti blahosklonnosti při trestání zločinců-recidivistů zásadu „třikrát a dost“ (po třetí recidivě doživotní vězení). Pro tyto principy nebyl Lux u celé řady mocných a vlivných příliš oblíben, kdo si ho však vážil, byli katolíci věřící, kteří v něm viděli jednoho ze svých řad. Uměl s nimi zpívat moderní křesťanské písně, bavit se s dětmi, dokázal na setkáních říct i povzbuzující duchovní slovo. Byl to člověk víry, která se mu stala motivací i pro jeho politickou práci, což dnes u politiků, včetně tzv. křesťanských, zdaleka není samozřejmostí.

To všechno mu teď zúročí spravedlivý Pán a Soudce. Nám nezbyvá než se modlit za jeho spásu. A nejen to. Navždycky s námi zůstanou jeho slova o boji proti lidskému egoismu. Tato výzva se netýká pouze politiků, ale všech lidí dobré vůle, katolických křesťanů na prvním místě. Najít odvahu k zápasu s vlastním egoismem a zároveň k pranýřování egoismu ve společnosti je posláním Kristova učedníka v příštích letech. Josef Lux to pochopil. Budeme ho následovat?

Radomír Malý

Číhošť?

Obec Číhošť leží ve východních Čechách v okrese Havlíčkův Brod. Je vzdálená od Ledče n. S. 8 km, od Světlé n. S. 12 km, od Habrů 10 km a 6 km od železniční stanice Leština u Světlé n. S. na trati Kolín – Havlíčkův Brod. Ve vesnici se nachází farní gotický kostel ze 14. stol. zasvěcený Panně Marii Nanebevzaté. Starší generace si vzpomene při vyslovení jména této obce na 50. léta a mladší si ho dá do souvislosti s P. Josefem Toufarem. Letos 11. prosince uplyne, dá-li Pán Bůh, 50 let od toho okamžiku, kterým začalo jméno Číhošť pronikat v různých formách do vědomí lidí.

Číhošť po 50 letech by nebyla známa tak, jak nyní je, kdyby nebylo událostí před 50 lety. Možná že si může někdo říci: Proč se tím zabývat, proč to ožiovat? Na tom nestojí naše víra. Má nám to v přítomnosti i do budoucna co říci? Tyto a další otázky jsou způsobeny tím, jak se vše prezentovalo, o tom mluvilo, psalo v minulosti i současnosti v samotné katolické církvi i mimo ni.

Podívejme se alespoň krátce na tato fakta před 50 lety z některých svědectví, buď přímých účastníků či těch, kteří podávají svědectví zprostředkovaně. Někteří účastníci mše svaté konané v číhošťském kostele dne 11. 12. 1949 o třetí neděli adventní ještě žijí. Jsou mezi nimi i někteří z 19 lidí, kteří viděli P. Toufara ve svém dopise spolubratrovi P. Dvořákovi do Křešína. Kopie dopisu je zachována. P. Toufar při promluvě řekl: „Zde ve svatostánku je náš Spasitel,“ a přitom ukázal levou rukou na svatostánek. Při těch slovech se začal křížek na svatostánku pohybovat a asi po trojím pohybu zůstal stočen ke kazatelně a nakloněn, jak je to vidět na fotografii, která byla pořízena na rozhraní roku 1949 a 1950. Tehdy třináctiletý chlapec, který to viděl, řekl: „Mně ať nikdo nic neříká. Já jsem to viděl.“ Události třetí neděle adventní z kostela v Číhošti se postupně rozšiřovaly mezi lidmi. Ti přicházeli, aby zhlédli křížek na svatostánku, ale můžeme také doufat, aby svou zbožností

uctili Toho, který je našim Vykupitelem a Spasitelem.

Zájem o tyto skutečnosti mezi lidmi vyvolal také pozornost vládnoucích, kteří nemohli ve svém úsilí o ateizaci potřebovat aktivní náboženský život. Vždyť věřit v Boha je podle nich tmářství, zaostalost, nevzdělanost. Náboženství přece bylo řazeno mezi třídní nepřátele. Vyzkoušené prostředky použité jinde k nastolení určité politické situace, i když nevedli k trvalému úspěchu, začaly se uplatňovat i v Číhošti. Omezování přístupu do vesnice. Jsou o tom svědectví. Zatčení P. Josefa Toufara, z něhož chtěli udělat agenta ze zahraničí, který vše připravil. Dělal cílevědomou propagaci na schůzích různého druhu, v tisku, rozhlasu i ve filmu. Dále pak osobním zastrahováním lidí, včetně dětí.

P. Toufar byl zatčen v sobotu 28. 1. 1950. Jak jsme mohli slyšet při soudním líčení v roce 1998, nebyly žádné materiály, které by svědčily ve prospěch obžaloby proti zatčenému. Ani druhý týden nebyly skupinou vyšetřovatelů, která byla poslána z Valdic do Číhoště, přivezeny žádné důkazy o jeho autorství zinscenování dané skutečnosti v kostele. Přesto bylo pokračováno ve výsleších patřičnými donucovacími prostředky. Kolik takových jednání ve vyšetřovacích vazbách bylo uskutečněno, ví jedině Bůh. Vždyť se může použít k vlastní propagaci, nehledí-li se na pravdu, právo, spravedlnost i mirumilovnou činnost toho, koho si já vyhledám jako nepřitele. Film „Běda tomu, skr-

ze něhož...“ o prosincových událostech v roce 1949 v Číhošti je toho výmluvným dokladem. Jak se dá zneužít slov Pisma sv. ! Proč se film nemohl promítat v Číhošti? Jak se dívali s odstupem let na tento film sami filmaři, za jakých okolností byl natočen a co o něm říkají ti, kteří ještě žijí? P. Toufar měl být zneužit nejen pro tento film, ale i pro soudní přelíčení, které mělo proběhnout. Svou smrtí následkem věznění jednu ze soudních frašek překazil. Jeden z těch, kteří dohlíželi na tuto nestoudnost, se sám stal po několika letech obětí toho politického systému, který pomáhal upevňovat.

Postupem let odcházeli očití svědkové, kteří nemlčeli a vydávali svědectví, bohužel většinou písemně nezaznamenaná, ale i ti, kteří nechtěli mluvit či vydat svědectví.

I v současnosti jsou lidé, kteří raději mlčí. Zároveň však jsou nacházeny písemné materiály, většinou ze strany tehdejší politické moci. Svědectví z roku 1968, o které se zasloužil již zesnulý statečný redaktor Jiří Brabenec, i další z údobí po roce 1990, která chtějí předat budoucím generacím pravdivý obraz skutečného života poloviny 20. století. Nesmíme zde zapomenout ani na malou hrstku těch, k nimž události roku 1949 v číhošťském kostele stále mluví a jsou pohnutkou k duchovnímu růstu a přinášejí určité dobré ovoce. Možná že o tom jsou slova veršů Jana Zahradníčka, vězněného, obětujícího se a dávajícího se na patenu ke Kristově oběti. Nacházejí se ve sbírce Dům Strach, v básni Uctívání Kříže a ve sbírce Znamení moci.

V roce 1998, dne 11. 12., světil královéhradecký biskup Mons. Dominik Duka nový kamenný oltář a ambon v číhošťském kostele. Bylo to v den 49. výročí začátku číhošťských událostí. Za mrazivého počasí. Ve farní budově uvnitř na oknech vznikla námraza. Na jednom okně v kuchyni se objevil namrzlý kříž, kte-

rý se podařilo vyfotografovat. Byl vidět až do poledne příštího dne, kdy nastala obleva. Sám otec biskup řekl: „Je to zajímavé.“ Též otec nuncijs, když mu byla předávána fotografie křížku namrzlého na okně, byl udiven, že se to podařilo vyfotografovat. Může se to banálně přejít. Vždyť je to náhoda. Existuje náhoda v životě člověka, který věří v Boha?

A jak se stavět k událostem v Čihošti před 50 lety? Alespoň některé pohledy:

1. Předně P. Josef Toufar to zaplatil smrtí. Můžeme se domnívat, že mučednickou.

2. J. E. Vít Tajovský, želivský opat, znovu při soudním líčení v roce 1998 svědčil, jak slyšel P. Toufara ve vězení volat: „Mně nebijte. Já jsem to neudělal.“

3. Bývalý vojenský prokurátor Dr. Podhradský, který v roce 1968 vedl objasňování příčiny smrti P. Toufara, se vyjádřil: Nikdy nebyl vysvětlen záhadný

jev s křížkem ani zinscenoval-li ho někdo.

4. Pan Goldbricht, v 50. letech člen SNB, který vyšetřoval události v Čihošti v roce 1960, odpověděl na otázku: „Jak to bylo v Čihošti? Vy jste se prý bál sáhnout na křížek?“ – „Nedělej si ze mne legraci. Ty víš, že jsem ho měl v ruce a že jsem si ho prohlédl nejen na povrchu, ale i zespodu, abych si byl jistý, že není na nějakém magnetu a podobně. Mohu ti říci, že byl hladký, ze dřeva a jen mírně zaprášený, jako jeho okolí. Zajímavé bylo, že se mi nepodařilo ho postavit na jiném místě. Aby stál, musel jsem ho dát zpět na jeho původní místo...“

5. Proč původní křížek ze svatostánku byl odvezen a nebyl navrácen a dosud se o něm neví, kde je, není-li zničen.

6. Oficiální vyjádření představitelů církve nebylo možné v roce 1950 pro krátkost času

svobodného rozhodování. Již na jaře se konalo soudní přelíčení s některými církevními představiteli. Rok 1968 slibně začínal. Co se do něho vkládalo, se neuskutečnilo vlivem vnějších okolností. Současné období po roce 1990 dosud nehýřilo nějakou vstřícností v odhalování pravdy události od roku 1945 do konce roku 1989. Vzpomeňme na Babice. Zbývá zde mravenčí práce za spolupráce mnohých, podpořená modlitbou a obětmi.

A co budoucnost?

Budoucnost celého světa i každého z nás je v rukou Božích a pod ochranou Panny Marie. Je třeba si to uvědomovat i v životě uskutečňovat. Končící 20. století je nám v tom výmluvným příkladem. Na začátku tohoto století měl Sv. otec sv. Pius X. heslo „Vše obnoviti v Kristu“ a jeho současník hradecký biskup Eduard Brynych měl heslo „Zpět ke Kristu“.

MARIÁNSKÉ VEČEŘADLO

Katedrála Božského Spasitele v Ostravě – pondělí 13. 12. 1999
16.30 hod. – modlitba sv. růžence;
17.30 hod. – adorace před vystavenou Nejsv. svátostí;
18.00 hod. mše svatá a zasvěcení Neposkvrněnému Srdci Panny Marie (celebruje P. Pavel Dokládal).

Zanedlouho budeme vstupovat do nového tisíciletí. Provázejí nás slova nynějšího Sv. otce Jana Pavla II.: „Otevřete se Kristu... Kristus – naděje lidstva... Celý Tvůj... Kristus na kříži – při mši svaté... Kristus v Eucharistii.“

Uctívání Kříže

... Jak s rukama rozpráženýma prudce se potápíš v prohlubeň béd našich, ty muži bědy, a chceš nás obejmout, chceš nás ochránit...

Ó, zdvihni nás, Kriste, do svobody slávy své.

Ó, zdvihni nás, Kříži, do svobody slávy své.

Liturgická čtení

Neděle 5. 12. – 2. neděle adventní

1. čt.: Iz 40,1–5.9–11

Ž 85(84),9ab+10.11–12.13–14

Odp.: 8a

2. čt.: 2 Petr 3,8–14

Ev.: Mk 1,1–8

Pondělí 6. 12. – nez. pam. sv. Mikuláše

(v českobudějovické diecézi svátek)

1. čt.: Iz 35,1–10

Ž 85(84),9ab+10.11–12.13–14

Odp.: srov. Iz 35,4d

Ev.: Lk 5,17–26

Úterý 7. 12. – památka sv. Ambrože

1. čt.: Iz 40,1–11

Ž 96(95),1–2.3+10ac.11–13ab.13cd

Odp.: srov. Iz 40,9–10

Ev.: Mt 18,12–14

Středa 8. 12. – slavnost P. Marie počaté bez poskvrny

prvotního hříchu

1. čt.: Gn 3,9–15.20

Ž 98(97),1.2–3ab.3c–4

Odp.: 1a

2. čt.: Ef 1,3–6.11–12

Ev.: Lk 1,26–38

Čtvrtek 9. 12. – ferie

1. čt.: Iz 41,13–20

Ž 145(144),1+9.10–11.12–13ab

Odp.: 8

Ev.: Mt 11,11–15

Pátek 10. 12. – ferie

1. čt.: Iz 48,17–19

Ž 1,1–2.3.4+6

Odp.: srov. Jan 8,12

Ev.: Mt 11,16–19

Sobota 11. 12. – nez. pam. sv. Damasa I.

1. čt.: Sir 48,1–4.9–11

Ž 80(79),2ac+3b.15–16.18–19

Odp.: 4

Ev.: Mt 17,10–13

Breviář pro laiky

Uvedení do první modlitby dne: NE PO ÚT ST ČT PÁ SO
5.12. 6.12. 7.12. 8.12. 9.12. 10.12. 11.12.

Antifona	42	42	1734	1606	42	42	42
Žalm	786	786	783	783	786	786	786

Ranní chvály:

Hymnus	42	42	1734	1607	42	42	42
Antifony	70	935	950	1608	981	998	1014
Žalmy	921	936	950	813	981	998	1014
Kr. čtení a zpěv	70	74	1735	1608	83	86	90
Antifona k Zach. kantiku	70	74	1735	1608	83	87	90
Prosby	70	74	1724	1608	83	87	90
Záv. modlitba	71	1603	1604	1609	84	87	1613

Modlitba během dne:

Hymnus	43	43	43	123	43	43	43
Antifony	44	44	44	1609	44	44	44
Žalmy	926	940	955	1265	987	1004	1019
Krátké čtení	71	75	78	1609	84	88	91
Záv. modlitba	71	75	78	1609	84	87	90

Nešpory:

SO

Hymnus	41	41	41	1604	1610	41	41	41
Antifony	68	72	945	1605	1611	992	1009	92
Žalmy	916	930	945	1649	1661	992	1009	1025
Kr. čtení a zpěv	69	72	76	1605	1611	85	89	92
Ant. ke kant. P. M.	69	73	76	1605	1612	86	89	93
Prosby	69	73	76	1606	1612	86	89	93
Záv. modlitba	71	71	1603	1609	1609	84	87	95
Kompletář	1238	1242	1247	1238	1242	1257	1260	1238

NOVINKY MCM s. r. o.

Sestra Marie od Ježíše, z Agredy
Mystické město Boží

Čtyřsvazkový komplet s názvy: Početí, Vtělení, Probodění, Korunování. Obsáhlé mystické a teologické dílo napsané pod vedením Matky Boží sestrou Marií od Ježíše, z Agredy.

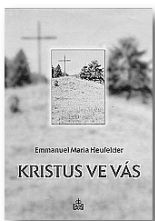
Více o této knize najdete v příštím čísle Světla.

*Kož. vaz., A5, I. díl 350 stran, II. díl 350 stran,
III. díl 448 stran, IV. díl 384 stran, 750 Kč*

Emmanuel Maria Heufelder
Kristus ve vás

Bývalý opat benediktinského kláštera v Niederalteichu (zemřel v r. 1982) vydává svědectví o tom, čím se mu v průběhu jeho dlouhého života stal Kristus, totiž někým, kdo v něm stále aktivně žije. Tím nám připomíná pravdu, na kterou mnozí z nás často zapomínají, že křesťanství není žádnou naukou nebo světovým názorem, ale že stojí na živém Kristu. Autor upozorňuje čtenáře na listy apoštola Pavla Galaťanům a Kolosanům, v nichž je vyzdvížena skutečnost Kristovy živé přítomnosti ve všech křesťanech. Člověk, který s vírou a láskou Krista přijímá do svého života, pak může pod vedením Ducha svatého říci: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2,20).

Brož., A5, 80 stran, 68 Kč

Emmanuel Milingo
Proti satanovi

Mons. Milingo, pocházející ze Zambie, vypráví o svém životě a shrnuje své filozofické i teologické myšlení. Dále popisuje své ohromující zážitky se zeměděly, s posedlými a démonizovanými.

Brož., A5, 184 stran, 98 Kč

Francis Johnston
Alexandrina – Utrpení a sláva

Život a duchovní poselství velké portugalské mistryčky tohoto století – služebnice Boží Alexandriny da Costa, hrdinné duše, která se obětovala. Když jí bylo čtrnáct let, vyskočila z okna, aby se zachránila před znásilněním, a zmrzčila se. Od dvaceti let strávila svůj život jako invalida. Stejně jako Terezie Neumannová i ona snášela každý pátek bolesti Kristova umučení jako smírnou oběť za hříchy světa. V posledních třinácti letech života naprosto nic nejedla ani nepila, kromě každodenního přijímání Eucharistie. Lékaři pro tento zázrak nedokázali najít přirozené vysvětlení. V současnosti probíhá proces jejího blahorečení. Její spisy již byly potvrzeny a schváleny v Římě v roce 1979.

Brož., A5, 80 stran, 53 Kč

Pláceno převodem
706 035

Novinové výtahy

Odesílatel:

Matice cyrilometodějská s. r. o.
EXPEDICE
Dolní nám. 24
771 11 Olomouc 1

SVĚTLO – týdeník Matice cyrilometodějské. Vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějské, s. r. o., Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství olomouckého č.j. 54/98 ord. Církevní schválení se uděluje časopisům jako potvrzení, že v nich nejsou bílady v oblasti víry a mravů. Nezná menší to však, že uděloval schválení se ztotožňuje s názory jednotlivých článků. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1; telefon a fax 068/522 28 03 (e-mail: svetlo@ova.inenet.cz; http://www.ova.inenet.cz/svetlo). Registrční značka MK ČR 7225. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. OBLEDNÁVKY VYŘIZUJE ADMINISTRACE TÝDENÍKU. Administrace pro Slovenskou republiku: RODENY, Vinohradníka 11, 949 01 Nitra, telefon 004218741 83 83; podávání novinových zásilek povoleno SP, s. p. ZSRP Bratislava, č.j. 3335-OPČ zo dňa 21. 5. 1996. Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.), se podřizujeme konečnému usudku církve. Nevyžádané neověřené příspěvky nevracíme.